

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ADLİ TIP ENSTİTÜSÜ
FEN BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
Danışman: Yrd. Doç. Dr. E. Hülya YÜKSELOĞLU**

**2004-2005 YILLARINDA İSTANBUL KRİMİNAL POLİS
LABORATUVARI'NA İNTİKAL EDEN HIRSIZLIK,
ADAM ÖLDÜRME, YARALAMA OLAYLARININ
GERİYE DÖNÜK İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Yasemin ÇÜMEN
Biyolog**

İstanbul - 2007

TEŞEKKÜR

Delilden sanığa ulaşma hukukun temel prensiplerinden biri olarak kabul edilmektedir. Suç ve suçlularla mücadelede, bilimsel ve hukuk çerçevesi içinde, olay yerinde uzmanlarca yapılacak inceleme neticesinde, elde edilecek delillerin; olay yeri inceleme birimleri, adli tıp ve kriminal laboratuvarların yapacağı çalışmalar, bir bütün olarak olayın çözümüne etki etmektedir. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü'nde aldığım eğitimin, sorumluluğu fazla olan bu çalışma alanında bana büyük katkı sağladığı gerçektir. Değerli bilgilerinden faydalandığım tüm hocalarıma, tez çalışmam sırasında değerli bilgileriyle bana yol gösteren ve beni destekleyen danışmanım Yrd. Doç. Dr. E. Hülya YÜKSELOĞLU'na, tez yazımı sırasında bana büyük yardımı dokunan Arş. Gör. Ş. Şebnem ÖZCAN'a, tez çalışmam için teşvik ve müsaadelerinden dolayı İstanbul Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürü Ali Rıza ÜZÜM'e, hayatımın her safhasında desteklerini esirgemeyen anneme, babama ve kardeşlerime, tez çalışmamın başından sonuna kadar maddi ve manevi hiçbir fedakarlıktan kaçınmayan sevgili eşime çok teşekkür ederim.

Yasemin ÇÜMEN

İstanbul, 2007

İÇİNDEKİLER

I.GİRİŞ VE AMAÇ	1
II.GENEL BİLGİLER	3
1. SUÇ	3
1.1. Suç Kavramı.....	3
1.2. Türkiye’de Suç İşlenilmesine İlişkin Nedenlere Genel Bakış.....	6
1.2.1. Suç İşlemeyi Olumsuz Yönde Etkileyen Faktörler(Dezavantajlar).....	7
1.2.2. Suç İşlemeyi Olumlu Yönde Etkileyen Faktörler(Avantajlar).....	7
2. SUÇ TIPLERİ	9
2.1. Öldürme.....	9
2.2. Yaralama.....	10
2.3. Hırsızlık.....	10
2.4. Cinsel Saldırı.....	11
3. SUÇUN ORTAYA ÇIKARILMASI	13
3.1. Suçun Ortaya Çıkarılmasında Adli Bilimler.....	13
3.1.1. Olay Yeri İncelemesi ve Önemi.....	17
3.1.2. Biyolojik Deliller ve Önemi.....	21
4. BİLİRKİŞİLİK	26
4.1.Bilirkişiye Olan İhtiyaç.....	27
5. ADLİ OLAYLARIN SONUÇLANDIRILMASI	29
5.1. Faili Meçhul.....	29
5.2. Faili Tespit.....	30
III. GEREÇ VE YÖNTEM	31
IV. BULGULAR	33
V. TARTIŞMA VE SONUÇ	49
VI. ÖZET	64
VII. SUMMARY	65
VIII. KAYNAKLAR	66

IX. EKLER	72
EK 1 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Öldürme, Yaralama, Hırsızlık ve Cinsel Saldırı ile İlgili Kanun Maddeleri.....	72
EK 2 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Yer Alan Bilirkişilik ile İlgili Kanun Maddeleri.....	81
EK 3 Olay Yeri İnceleme ile İlgili Kanun Maddeleri.....	88
EK 4 Biyolojik Örnek Toplama ile İlgili Kanun Maddeleri.....	103
X. ÖZGEÇMİŞ	106

I. GİRİŞ VE AMAÇ

Toplum halinde yaşayan kişilerin hangi eylemlerinin; bu topluma, toplumdaki düzene ve bu toplumda yaşayan bireylere zarar verdiği, tehlike yarattığı ve cezalandırılması gerektiği, ceza hukuku kuralları ile saptanır. Bu tür davranışlar ‘suç’ adını alır. Yasalar, suç işleyerek kişilere ve topluma zarar verenleri ceza ile karşılar. Bir suç için yasalarda bulunan cezanın derecesini takdir ve tespit etmek ise mahkemelerin görevidir. Bir yargıcın ceza kararı verebilmesinde, düzenlenecek olan bilirkişilik raporlarının önemi büyüktür. Bu bilirkişilik raporlarının, suç teşkil eden olayların çözümüne katkı sağlayabilmesi için, delillerin isabetli karar verilerek toplanması gerekmektedir. Bu görev de olay yeri inceleme birimleri tarafından yerine getirilmektedir.

Olay yeri inceleme birimleri tarafından toplanan deliller, kriminal laboratuvarlara gönderilir. Uzmanlık alanına giren konularla ilgili elde edilen ve savcı veya hâkimin yazılı oluru alınarak gönderilen bulgular, bilimsel yöntemlerle incelenip ve değerlendirildikten sonra bilirkişilik raporu tanzim edilir. Hazırlanan bu bilirkişilik raporları mahkemelere gönderilerek, hâkimlere bilimsel değerlendirmeler sunar ve adli olayların sonuçlandırılmasına katkıda bulunur. Ancak kimi zaman uygulamanın

çeşitli aşamalarında dikkat edilmeyen noktalar ya da yapılmaması gereken hatalar, delillerin gözden kaçırılmasına sebep olabileceği gibi delillerin değerlendirilmesini de etkileyebilir. Bunun yanında, hazırlanan raporların hâkimlerin kararına ne derece etki ettiği, bir başka ifadeyle olayın sonuçlandırılmasına hangi yönde katkı sağladığı; adalete hizmet için bilirkişilikte daha doğru yaklaşımlarda bulunulması açısından, araştırılması gereken bir konudur.

Bu çalışma; 2004-2005 yıllarında İstanbul Kriminal Polis Laboratuvarına intikal eden başta İstanbul olmak üzere Marmara bölgesi'nde bulunan illerde meydana gelen hırsızlık, adam öldürme ve yaralama olaylarında gönderilen delillerin incelenmesi neticesinde düzenlenen bilirkişilik raporlarının, adli olayların sonuçlandırılmasındaki katkısını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

II. GENEL BİLGİLER

1. SUÇ

1.1. Suç Kavramı

Her devir ve zamanda, bir hareketin topluma zarar vermekte olduğu veya tehlikeli bulunduğu fikir ve kanaatinde olan kanun koyucular, sözü geçen fiilleri kanunlarla yasaklar ve ceza müeyyideleriyle karşılarlar. Topluma zarar vermek; toplumun çoğunluğuna zarar vermek veya tehlikeli olmak demektir. Bununla beraber, bilimsel yönden neyin toplum için zararlı olduğunu belirlemek, toplumun varlığını sürdürmesi veya engellemesi bakımından neyin gerektiğini tayin etmeye benzer (Dönmezer, S. 1994).

Suç, haksız, kusurlu ve cezalandırılabilir olan bir davranıştır. Başka bir anlatımla, suç, hukuka aykırı, kusurlu ve karşılığında yasada ceza öngörölmüş olan eylemdir. Suçun oluştuğundan söz edilebilmesi için, bir takım unsurların bir araya gelmesi gerekir.

Bunlar:

a) Yasallık unsuru: Önemi dolayısıyla, yasallığı suçun unsuru olarak vurgulamakta yarar görmekteyiz. Suçta ve cezada kanunilik ilkesi dolayısıyla, yasada açıkça suç

sayılmayan bir eylemden dolayı ceza verilemez. Yapılan hareket ancak, yasadaki bir suç tanımına uygun ise cezalandırılması mümkündür.

b) Maddi unsur: Suçtan söz edilebilmesi için ortada iradi bir hareket bulunması gerekir. İnsanın dış dünyaya yansımış olumlu ya da olumsuz iradi bir davranışı olmaksızın, suç da ortaya çıkmaz. İradi davranışın suçun unsuru olabilmesi için, bunun dış dünyada bir netice meydana getirmiş olması ve söz konusu neticeyle yapılan davranış arasında nedensellik ilişkisi bulunması gerekir. O halde maddi unsur, hareket netice ve nedensellik ilişkisinden oluşan unsurdur.

c) Hukuka aykırılık: Yasada suç olarak tanımlanmış bir hareketin yapılmasına hukuk düzeni izin verdiği takdirde, suç oluşmaz. O halde, yasadaki tanıma uygun bir hareketin varlığı dışında, eylemin hukuk düzeninde başka bir norm ile hukuka uygun görülmemiş olması da gerekir. Bu anlamda hukuka aykırılık, eylemin tüm hukuk düzenine aykırı olması anlamını taşır. Hukuka aykırılığı ortadan kaldıran haller veya hukuka uygunluk halleri denilen nedenler, eylemin hukuka aykırılığını ortadan kaldırarak, suçun oluşmasını önler.

d) Kusurluluk unsuru: Suçun oluşması için, kast veya taksir bulunmalıdır. Buna kusurluluk denir. Ayrıca, yasadaki tanıma uyan ve hukuk düzenince izin verilmeyen iradi davranışın faile yüklenebilmesi gerekir. Ancak, kusurlu davranma yeteneği olan kişi, yaptığı hareketten dolayı sorumlu olur. O halde, kusurluluğun ön koşulu, kişinin kusurlu davranabilme ehliyetine sahip olmasıdır. Bu nedenle, kusurluluk başlığı altında kusur yeteneği de incelenmektedir (Centel, N. ve ark. 2006)

Suç, evrensel bir olaydır. Suç, tarihin en eski devirlerinden itibaren var olmuştur ve ileride de var olmaya devam edecektir. Suçsuz bir toplum, bir hayalden başka bir şey

değildir. İnsanların içinde ihtiraslarla birlikte toplum halinde yaşamının ortaya çıkardığı çeşitli sosyal çelişkiler, uyumsuzluklar buldukça suç da var olacaktır. Suç; bir bakıma, bazı kişilerin davranışları ve tutumları ile içinde yaşadıkları grupta yerleşmiş davranış örnekleri arasındaki bir çelişkidir. Bu çelişki her zaman ve yerde zorunlu olarak var olacağından; suç, genel ve evrensel bir olay teşkil eder ve adam öldürme, hırsızlık gibi çeşitli suçların farklılığına rağmen, bir çeşit ve bilimsel yönden gözleminin yapılması kabil ve bilimin konusunu oluşturan bir olay niteliği ile varlığını korur. Suçun diğer esaslı bir vasfı da göreceli oluşudur (nisbiliğidir). Suçu oluşturan fiiller zaman ve ortama göre değişiktir. Bugün ağır suç sayılan bazı eylemler geçmişte vatanseverlik, artık suç sayılmayan bazı fiiller ise geçmişte ahlak dışı hareketler olarak kabul edilmiştir. Bunun yanında günümüzde ceza kanunlarının genelliği gereği kanunda aynı çeşit olarak (üniform bir biçimde) tarif edilen suçlar, işlendiklerinde tamamıyla sübjektif nitelik kazanırlar. Her suç, işlenişinde, onu işleyen kişiliğine bağlı nitelikler gösterir (Dönmezer, S. 1994).

Suçun neden işlendiği sorusuna cevap arandığında, ilk yaklaşım insanların normalde rasyonel varlıklar olduğudur. Bu yüzden de işlenen suç sonucunda elde edilecek zevk ya da kazancın, onunla ilgili cezanın verdiği acıdan daha ağır bastığı yönünde yoğunlaşmıştır. Bir başka yaklaşım da insanların çeşitli nedenlerle akıl dışı kararlar aldıkları şeklindedir. Suçun nedenlerini dört grupta sınıflandırmak mümkündür. Bunlar biyolojik yaklaşımlar, psikolojik yaklaşımlar, psikanalitik yaklaşımlar ve bilişsel yaklaşımlardır (Polat, O. 2004).

Suçluluğun boyutları ile ilgili yapılan çalışmalarda ana eksenini, suç istatistiklerinin oluşturduğu görülmektedir. Suç istatistiklerinden elde edilen veriler ile suçun kapsamı ve boyutu ile ilgili bilgiler edinilmektedir. İstatistiklerde siyah sayılar olarak tanımlanan rakamlar önemlidir. Ortaya çıkmayan olgular olarak tanımlanan siyah sayılar, gerçekte işlenen suçlar ile istatistiklerde görünen sayı arasındaki farklılığı kapsamaktadır. Pratikte suç işlenmekle birlikte, birçok suç ortaya çıkmamaktadır. Çıkanlar ihbar edilmemekte, ihbar edilen birçok failin bulunması mümkün olamamakta veya suçları ispat edilememektedir. Bazıları ispat edilse bile, dava edilemez veya mahkûm edilemez. Bu açıdan da aradaki farklılık çok yüksek ve önemli boyuttadır. İstatistikleri değerlendirirken, bu faktörün göz ardı edilmemesi gerekmektedir (Polat, O. 2004).

1.2. Türkiye’de Suç İşlenmesine İlişkin Nedenlere Genel Bakış

Ülkemizde 1946 yılından itibaren yerleştirilmesine çalışılan yeni siyasal rejim ve gerçekleşmek yolunu tutan sınıf gelişme; bireyciliği tahrik etmiş ve sosyal hareketlilik, kültür çekişmesi ve rekabet süreçlerini büyük ölçüde etkilemiştir. Bu süreç büyük nüfus kitlelerinin hareketliliğini arttırmış, sınıf, ekonomik ve siyasi alanlardaki değişiklikler, yüzyıllardan beri bir lokma, bir hırka zihniyeti ile harekete alışmış köylüleri sadece üreten değil aynı zamanda tüketen kitleler haline getirmiş, tarımsal krediler, tarımın makineleşmesi akımı bu süreci hızlandırmıştır. Diğer yandan duyulan ihtiyaçları karşılama çabası, nüfus kitlelerinin, büyük şehirlere hücumu ile sonuçlanmış; büyük şehirlerin nüfusu artmış, iskân problemlerinin önemi çoğalmıştır. İnşa edilen yollar nüfus hareketlerinin hızını arttırmış, fizik hareketliliği çoğalmıştır. Şehirleşme oranı çok yükselmiştir. Bu hal kültür çekişmelerini de doğurmaktadır. Esasen geçen yıllar ülkemizde siyasi kanatlarda ve uygulamada derin

değişiklikler yapmış, eski değerler yıkılmış, hiç olmazsa bunlardan geniş ölçüde şüphe edilmeye başlanılmıştır. Bütün bunların belirttiği anlam bir kültür değişmesidir. Kültür değişmesi ise, eski ve yeni kültür arasında çekişme demektir. İhtilaf; ister bir insanın kendisinde, ruhunda, ister diğer insanlarla olan ilişkilerinde gerçekleşmiş olsun, suç doğurucu bir süreçtir (Dönmezer, S. 1994).

Ülkenin genel yapısı, suç işleme ve suç türlerini etkilediği gibi, olayları aydınlatmada ve suç analizinde olumlu ya da olumsuz etkiler de gösterecektir.

Ülkemiz için bunlar şu şekilde özetlenebilir (Kaygısız, M. ve ark. 2005):

1.2.1. Suç İşlemeyi Olumsuz Yönde Etkileyen Faktörler (Dezavantajlar)

- Dini inancın suçu günah kavramı olarak görmesi,
- Kuvvetli aile yapısı, ailenin koruyucu özelliği, (özellikle seri suçlar ve cinayetlerde aile yapısı katil ve kurban için bilinmesi gereken bir unsurdur.)
- Aynı kültürün oluşturduğu homojen topluluk yapısı,
- Polisin suç soruşturmasında istekli davranması,
- Suçlunun toplum tarafından dışlanması,
- Suç işleme oranının azlığı,
- Sapkınlık davranışlarının azlığı (ABD, Avrupa toplumlarına göre)

1.2.2. Suç İşlemeyi Olumlu Yönde Etkileyen Faktörler (Avantajlar)

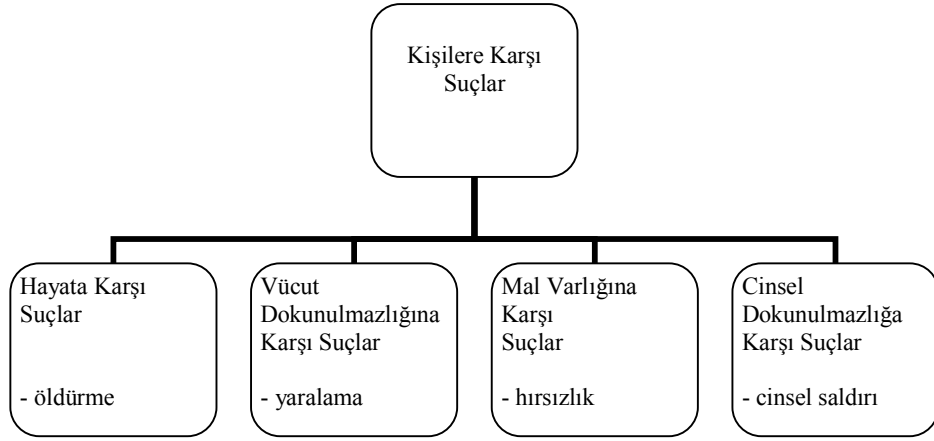
- İdari, siyasi yapılanmanın zaman zaman zafiyeti,
- Aşiret, cemaat, politik, hem şehri vb. yapılanması,

- Politik nedenlerden sıklıkla uygulanan af yasaları vb.nin suç işleyenleri topluma salması,
- Ceza ıslah sisteminin işleyemeyişi, cezaevi çıkışı insanların toplumla barışamaması,
- Şehirleşme ve göç olgusu ile bu alanda planlama yapılmaması,
- Kayıtsız yaşam, ekonomi vb. gecekondular, seyyar işyerleri, ikametgâh, vatandaşlık kayıtları, adreslerin doğru tespitinin olmaması ve bunlara istenildiği zaman ulaşılabilmesi
- Kurumlar arasında güvensizlik, kopukluk olması, mesleki dayanışma olmaması,
- Son zamanlarda müktesebat uyum yasaları ve yetki belirsizliği sınırlarının mevcudiyeti,
- Kişilere ait bilgi arşivlerinin bu alanda eksikliği,
- Suç araştırma ve soruşturmasında ülkede birbirinden bağımsız olan iki ayrı birimin görev alması,
- Kurumlar arası işbirliğinin yetersizliği (polis-jandarma, adli tıp, savcılık birimleri arası)

Toplum değişirken suçlar da değişmekte ve ekonomik, siyasi vb. sebeplerle birlikte yıllara bağlı olarak artmaktadır. Türkiye genelinde öldürme olayları 2004 yılında 2.682 iken, 2005 yılında 2.902'e; yaralama olayları ise 2004 yılında 66.539 iken, 2005 yılında 82.791'e yükselmiştir. Hırsızlık olayları incelendiğinde; 2004 yılında 156.498, 2005 yılında 234.828 olayın meydana geldiği görülür (2004-2005 Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Olayları Verileri).

2. SUÇ TIPLERİ

Ülkemizde yeniden düzenlenen ve 01.06.2005 tarihinde kabul edilen yeni 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda; "Kişilere Karşı Suçlar", "Topluma Karşı Suçlar" ve "Millele ve Devlete Karşı Suçlar" ana başlıkları altında düzenlenmiştir. Bu çalışmada incelenen suçların yer aldığı "Kişilere karşı suçlar" kısmında yer verilen bölümler, aşağıdaki şekilde ayrıntılı olarak görülmektedir.

2.1. Öldürme

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'ndaki insan öldürme suçu, kasten ve taksirle öldürme olarak ikiye; kasten insan öldürme suçu da, basit ve nitelikli olmak üzere tekrar ikiye ayrılır. Bir kimseyi isteyerek öldürmek, kasten insan öldürme suçunu oluşturur.

Taksirle insan öldürmede, kasten insan öldürmeden farklı olarak, failde ölüm neticesine yönelik doğrudan veya olası kast bulunmamaktadır. Fail, burada objektif özen yükümlülüğüne aykırı hareket etmesi nedeniyle öngörülebilir ve önlenebilir

ölüm neticesini öngörmediği için, gerçekleşen ölüm neticesinden dolayı sorumlu tutulmaktadır (Tezcan, D. ve ark. 2007)

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Kişilere Karşı Suçlar Kısmı'nın Hayata Karşı Suçlar Bölümü'nde yer alan öldürme suçu, Madde 81, 82, 83, 84 ve 85'te incelenmiştir (Yılmaz, Z. 2005).

2.2. Yaralama

Genel olarak fiziksel veya kimyasal bir etkenin vücutta oluşturduğu her türlü hasara “yara”, böyle bir hasarın meydana gelmesine ise “yaralama” denir. Yaralama olayında duyularından veya organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflamasına, konuşmasında sürekli zorluğa, yüzünde sabit ize, yaşamını tehlikeye sokan bir duruma, gebe bir kadına karşı işlenip de çocuğun vaktinden önce doğması gibi kriterlere bakılarak, verilecek olan ceza belirlenir (Gürsel, Ç. 2004).

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Kişilere Karşı Suçlar Kısmı'nın Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar Bölümü'nde yer alan yaralama suçu; 86, 87, 88 ve 89. Maddelerinde tasnif edilmiştir (Yılmaz, Z. 2005).

2.3. Hırsızlık

Hırsızlık, yazılı kanunlar ya da toplumsal meşruiyet düzeyinde mülkiyeti kendine ait olmayan bir nesneyi, izinsizce alıkoyma, kullanma, nesneden menfaat temin etme işidir. Tüm zamanlar ve tüm ülke insanlarına özgü bir şey olan mal/mülk, para,

servet elde etmek dürtüsü, yasal araçlar elvermediğinde yasal olmayan yollardan doyuma kavuşmaktır. Yaşam gerçekleri sanki herkesin hırsız olarak doğduğunu kanıtlamakta; profesyonel hırsızlar ile kişilik bozukluğu olan bazı kişilerin hiçbir zaman başka türlü davranmayı öğrenemediğini göstermektedir (Yücel, M.T.).

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Kişilere Karşı Suçlar Kısmı'nın Malvarlığına Karşı Suçlar Bölümü'nde yer alan hırsızlık suçu; Madde 141, 142, 143, 144, 145, 146 ve 147'de belirtilmiştir (Yılmaz, Z. 2005).

2.4. Cinsel Saldırı

Cinsel saldırı suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 102. maddesinin 1. fıkrasında cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlal edilmesi olarak açıklanmıştır. Suçun oluşabilmesi için objektif olarak cinsel arzuları tatmin amacına yönelik şehvî nitelikteki hareketlerin gerçekleştirilmesi yeterli olup, cinsel ilişki boyutuna varmayan cinsel davranışlarla, kişinin vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesi gerekir. Gerçekleşen eylemde failin cinsel arzularını fiilen tatmin etmiş olması gerekli değildir. Fiilin vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak kişiye karşı, kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı ilişki içinde bulunan bir kişiye karşı, silahla veya birden fazla kişi tarafından birlikte, üçüncü derece dahil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı işlenmesi durumu kriterlerine göre verilecek olan ceza belirlenir. (Koca, D. 2006).

Cinsel saldırı suçları çoğu kez tek başına işlendikleri halde kimi zaman yukarıda sözü geçen suçlarla da birlikte işlenebilmektedir ki; bu çalışmada incelenen öldürme, yaralama ve hırsızlık suçlarıyla birlikte herhangi bir cinsel saldırı suçunun da işlenmiş olup olmadığı araştırılmıştır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Kişilere Karşı Suçlar Kısmı'nın Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar Bölümü'nde yer alan cinsel saldırı suçu, 102.Madde'de tasnif edilmiştir (Yılmaz, Z. 2005).

3. SUÇUN ORTAYA ÇIKARILMASI

Kalabalıklaşan, karmaşıklaşan toplumda suç ve suçlu olgusu da buna paralel olarak artmaktadır. Günümüzde suçlar sadece şahıs olarak ve şahıslara yönelik işlenmemekte, çete oluşturulması vb. durumlarla toplumun çoğunluğuna etki edecek şekilde organize olarak işlenmektedir. Bu nedenle suçların daha sistematik bir şekilde araştırılması ve soruşturulması gerekmektedir (Kaygısız, M. 2005).

Suç ve suçlular ile etkin şekilde mücadele edebilmek için önleyici hizmetlerin yanında, işlenmiş suçların aydınlatılabilmesi amacıyla olay yerinden itibaren bilimsel tekniklerin kullanımı ön plana çıkmıştır. Soruşturma aşamasında polis tarafından suçun ve suçlunun tespiti için adli bilimlerin kullanımı zorunlu hale gelmiştir (Kaygısız, M. 2005).

3.1. Suçun Ortaya Çıkarılmasında Adli Bilimler

Tıp, Fen ve Sosyal Bilimler alanlarındaki bilgilerin, adaletin hizmetine sunulmasıyla ilgilenen bilim dalı olan adli bilimlerde; her bilim dalının adalet katkısı olduğu düşünülürse, adli bilimler içinde birçok alt bilim dallarının olması doğaldır. Adli Tıp, Adli Patoloji, Adli Biyoloji, Adli Entomoloji, Adli Toksikoloji, Adli Meteoroloji, Adli Astronomi, Adli Psikiyatri ve Adli Antropoloji; kendi alanlarında adalet yardımcı olan bilim dallarından bazılarıdır (James H. S. ve ark. 2003).

Adli bilimler, en geniş anlamda bilimin kanunlara uyarlanmasıdır. Toplumlar büyüdükçe ve karmaşıklaştıkça, bireylerin faaliyet etkinlikleri düzenlemek için,

kanunlara, daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır. Adli bilimler de bu kanunların tanımlanması ve uygulanması için bilim teknolojisi ile bilgi sunar (Bayer, M. 2003).

Yaşamımızı her geçen gün daha da fazla etkileyen bu kural ve yasaların uygulanmasında bilimsel yöntemler giderek daha yoğun bir biçimde ceza ve medeni hukuk ile iç içe girmektedir. Toplumun huzurunu sağlamak amacıyla, emniyet güçleri bir yandan araştırma ve soruşturma tekniklerinin geliştirirken, diğer yandan bilim dünyasının destek ve önerilerine de daha fazla gereksinim duymaktadırlar (Atasoy, S. 1998).

Suç işleme hızındaki uyarıcı artışı azaltmak için kanunlar devamlı olarak gözden geçirilip düzeltilmekte ve kapsamı genişletilmektedir. Kamu kaygılarına cevap olarak, kanun uygulayıcı kurumlar, denetim ve araştırmacı işlevlerini suç artışını durdurmak ve azaltmak umuduyla genişletmektedirler. Aynı zamanda bilimsel toplulukların tavsiyelerine, çalışmalarının teknik desteğine her geçen gün daha fazla ihtiyaç duymaktadırlar (Bayer, M. 2003).

İşlenen suçlar neticesinde olay yerinde bırakılan delilleri, günümüz bilimsel ve teknik yöntemlerin yardımıyla inceleyip değerlendirerek yürütölen adli, idari ve siyasal soruşturmalara yön verme, suç ve suçlunun kesin olarak belirlenip ispatlanması suretiyle yargı organları karşısına çıkarılmasını, adaletin doğru ve süratli biçimde işlemlerini sağlamak; demokratik hukuk devletlerinin en önemli görevlerinden biridir. İşlenen suçların çözümü, şüphesiz olay sonrası suçluların bırakmış olduğu delillerin iyi bir şekilde değerlendirilmesi sayesinde mümkündür.

Delillerin korunması, tespiti, toplanması ve incelenmek üzere laboratuvara gönderilmesi aşamaları; polisin bilinçli ve profesyonel olarak çalışmasını gerektirmektedir. Nelerin delil olabileceğinin ve nasıl değerlendirileceğinin bilinmesi, suç ve suçlunun tespitinde atılacak ilk adımlardan biridir (Kaygısız, M. 2005).

Kriminalistik; suçun veya kabahatin ortaya çıkarılmasında ve tanısında, meydana gelen olaylarda, suç ve suçlunun/suçluların kimliğinin belirlenmesinde bilimsel yöntem ve araçların kullanılmasını, bilimsel yöntemlerle suç olgusunun ispatlanmasını sağlayan bilim dalıdır. Kriminalistiğin amacı, suça suçlu bulmak değil, bilimsel veriler ışığında gerçek suç ve suçluyu bulmaktır. Kriminal inceleme veya kriminalistik, genel bir tanımlama ile tekniğin pozitif bilgilerinden yararlanarak suç delillerinin incelenmesi ve değerlendirilmesidir. Kriminal teknik; karşısına çıkan çeşitli adli olayları fizik, kimya, biyoloji, adli tıp, eczacılık vb. pozitif bilimlere dayanarak teknik açıdan yorumlar. Bu bağlamda, kriminal teknik işlemler, özellikle suç delillerinin ivedilikle incelenerek suçların ve suçluların tespiti ve olayların aydınlatılmasında yargıya büyük hizmetlerde bulunmaktadır (Kaygısız, M. 2005).

Adli bilimlerde öncelikle; incelenecek olan delillerin fiziksel ya da kimyasal özellikleri, var olan analitik tekniklerin izin verdiği ölçüde en yakın kesinlikle belirlenir. Bu aşama, idantifikasyon (kimliklendirme) adını alır. Delili kimliklendirmek için gerekli olan test çeşidi ve sayısının tüm diğer maddeleri dışlamak için yeterli olması gerekir. Ayrıca her delil çeşidi, açık bir şekilde farklı

testlere gerek duyar ve her farklı testin farklı bir belirleme derecesi vardır (Saferstein R. 2004).

Delillerin fiziksel ya da kimyasal özellikleri belirlendikten sonra ikinci aşama, karşılaştırmadır. Karşılaştırma analizi; ortak bir kaynağa sahip olup olmadıklarını belirlemek amacıyla, şüpheli bir örnek ile standart (referans) örneğin aynı testlere ve gözlemlere tabi tutulmasıdır. Karşılaştırma için, şüpheli ve standart örnekten bazı özelliklerin kombinasyonları seçilir. Hangi özelliklerin hangi sayıda seçileceği, incelenen örneğin çeşidine dayanır (Saferstein R. 2004).

İnceleme bittikten sonra, adli bilimler uzmanı şüpheli örnek ile karşılaştırma örneğinin kaynaklarına göre bir sonuç çıkarır. Eğer karşılaştırma için seçilen özellikler uymuyorsa; uzman, örneklerin aynı olmadığı, dolayısıyla aynı kaynaktan gelmiş olamayacağı sonucunu vermekte tereddüt etmemelidir. Bu durum dışlama adını alır. Diğer taraftan, tüm özellikler karşılaştırılıp, örnekler araştırmacının belirleyebileceği ölçüde ayırt edilemiyorsa; bu durum her zaman örneklerin aynı kaynaktan geldiğini de göstermez (Saferstein R. 2004). Ancak o örnek artık dâhil edilmiştir ve örneğin o kaynaktan geldiği değil, gelmiş olabileceği söylenir ki; bu dâhil etmede de olasılığın önemi vardır (Kalfoglu E. ve ark. 2002). Adli Bilimlerde bu olasılığın hesaplanmasında da istatistiksel veriler kullanılarak matematiksel bağlantılardan yararlanır (Henderson, J.P. 2002).

3.1.1. Olay Yeri İncelemesi ve Önemi

Doğa güçlerinin etkisiyle veya insan davranışı sonucu ortaya çıkan, oluşan durum, ilgiyi çeken veya çekebilecek nitelikteki her türlü hadiseye olay denir. Suç kavramıyla açıklandığında olay; kanunlarda açıkça suç olarak belirtilen fiil ve hareketlerin belirli bir zaman ve mekânda gerçekleşmesidir. Suç işleme faaliyeti olarak ele alınan olaylar, aktif bir hareket gerektirir, çok değişik biçimlerde ortaya çıkar ve karmaşık bir yapıya sahiptirler (Sever, H. 2006).

Bir adli olgunun, üç temel unsuru; olay yeri, mağdur ve faildir (Durmuş, K. 2003). Mağdur, fail ve olay yeri arasındaki geçiş, “Her temas bir iz bırakır” ilkesi olarak bilinen Locard Prensibi ile açıklanır (James ve Nordby, 2003).

Olayın işleniş şeklinin, mağdur ve suç sanıklarının ilişkisinin saptanabildiği dinamik bölgeye olay yeri adı verilir. Olay yeri; olayın başlangıcı, takibi ve sonucunda geçtiği alanları kapsar. Faillerin kaçış yolunu, uğradığı yerleri ve olaya ait iz ve bulguları içerir. Olaylar çok dar bir alanda başlayıp bitmiş olabileceği gibi çok geniş alanlara da yayılmış olabilir. Olay yeri, olayın türü, gerçekleşme şekli hakkında birçok iz ve delili barındırır (Sever, H. 2006, Williams, R. 2004). Bu sebeple adli bilimlerin olay yerinde başladığı kabul edilir.

Örneğin bir boğuşma esnasında mağdurun tırnak aralarında şüphelinin deri parçalarının kalması, zorlama neticesi olay yerine dökülecek olan saç ve diğer kılların bulunması, tecavüz olaylarında mağdurun üzerinde bulunabilecek her türlü biyolojik materyal, zorla girilen bir evden parmak izi, kırılan kapının nasıl kırıldığı

ve ne gibi bir alet ile kırıldığı ve bu aletin kapı ya da pencere üzerinde bıraktığı boyasının ne renk olduğu gibi daha birçok iz ve delil bulunabilmektedir (Inman, K. ve Rudin, N. 2001).

Olay yerleri çok çeşitlidir. Bu açıdan çok geniş terimlerle ve örneğin yangın veya patlama gibi bazı durumlarda olayın tipine göre sınıflandırılırlar.

Suçlar, artık teknolojinin gelişmesi ile birlikte farklı yöntemler ile işlenebilmektedir. Bu sebeple suçun türüne ve işleniş tarzına göre olay yeri incelemelerinde farklılıklar görülür (Kaygısız, M. ve ark. 2002).

Olay yeri incelemesi fiziksel delilin, olay yeri inceleme birimi görevlisi ve kriminal laboratuvar tarafından doğru kullanılmasının başlangıç noktasıdır. Bunun için, olay yeri en doğru şekilde planlanarak incelenmelidir. Bu inceleme bilimsel olarak şu basamaklardan oluşur: olay yeri araştırması, kaydetme, toplama ve koruma. Olay yeri incelemesi, bilimsel bir yönteme dayanır ve sistematiktir (James H. S. ve ark. 2003, SweetHaven Publishing Services 2006).

Usulüne uyulmadan kriminal laboratuvarlara ulaştırılan deliller, laboratuvarlarda en ileri tekniklerle incelenseler de, öncelikle mahkemede delil olma niteliklerini kaybederler, ayrıca hem doğru hem de güvenilir sonuçlar veremezler. İşte bunun için, adli bilimlerin olay yerinde başladığı kabul edilir (Kalsoğlu, E. ve ark. 2002).

Olay yeri incelemesinin amacı, meydana gelen bir adli olayın:

- gerçekten bir adli vaka olup olmadığını tespit etmek,
- olayın öngörülen şekil ve şartlarda meydana gelip gelmediğini belirlemek,
- işlenen suçun aydınlatılması ve adli mercilerin olayla ilgili olarak karar vermesini sağlamak amacıyla olay yerini belgelemek,
- olay yeri, fail ve mağdur(veya maktul) arasındaki ilişkiyi kuracak maddi suç delillerini bulmaktır (EGM Kriminal Polis Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı Yayınları 2006).

Olay yeri incelenmesi suçlunun yakalanması için gerekli olan izlerin tespiti ve mahkeme aşamasında da şüphelinin ceza alması veya almaması açısından son derece önemlidir. Bu yüzden olay yeri birinci derecede korunmaya alınarak bir güvenlik çemberi ile hemen muhafaza edilir ve olay yerine gerekli incelemeler yapılana kadar uzman olmayan hiç kimse alınmaz (NIJ, 2000).

Bilindiği gibi suç işleyen kişinin cezalandırılması, delillerin gücü oranında mümkündür. Bunun için bazı suçlular suç delillerini yok etmek ve ortadan kaldırmak için çaba sarf etmektedir veya suçu işlemediği halde suçu kabul ederek kendisinin yaptığı yönünde yanıltıcı itiraflar ile karşılaşmak mümkündür. İşte bu gibi durumların tespitinde olay yerinin sağlıklı bir şekilde incelenmesi önemlidir.

Böylece üzerinde şüphe yoğunlaşan bir kişi atılı suçtan kurtulmuş olacak veya hedef yanılan gerçek suçlu, toplanan deliller sonucu gerekli cezayı alacaktır. Olay yeri incelemenin temel mantığı suçlu bulmak değil “asıl suçluyu” bulmaktır (Badem, U. 2004).

Her olay yeri kendine özgüdür ve ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Bu sebeple olay yerinde fiziksel delillerin aranması detaylı olmalı, olay ve olay yeri şekline göre yapılmalı ve tam ve sistematik bir biçimde gerçekleştirilmelidir.

Büyük objelerden en küçük mikroskopik izlere kadar suçla ilgisi olduğu/olabileceği tespit edilen her şey fiziksel(maddi) delildir. Fiziksel deliller idantifikasyon ve karşılaştırma yapılabilmesi açısından önemlidir (Kalsoğlu, E.A. 2004, Yükseloğlu, E.H. 2005).

Olay yerinde bulunabilecek başlıca fiziksel deliller şunlardır:

- Patlayıcılar (olay ile ilgi kurabilmeyi sağlayan delillerdendir.)
- İlaçlar
- Droglar (uyuşturucu ve uyarıcı maddeler)
- Lifler
- Biyolojik deliller
- Belgeler
- Ateşli silahlar
- Parmak izleri
- Cam
- Kıl
- İzler, tozlar, seri numaralar (Parmak izi, ayakkabı izi, alet ve araç izleri)
- Boyalar
- Petrol ürünleri
- Tahta ve toprak
- Organik ve fizyolojik sıvılar (Henry, C.L. ve Howard, A.H. 2000)

3.1.2. Biyolojik Deliller ve Önemi

Meydana gelen adli olay ile ilgili kişilerin vücutlarından kaynaklanan ve biyolojik incelemeye tabi tutulabilen her türlü örnek, biyolojik delildir. Biyolojik deliller, hücre içerisinde bulundukları DNA sayesinde olay ile ilgili bilgi verici rol oynarlar. DNA (deoksiribonükleik asit) bir kişinin genetik bilgisinin tamamının yer aldığı temel yapı taşıdır. İnsan vücudunun, çekirdeği bulunan her hücresinde (kanda, spermde, deri hücrelerinde, doku ve organlarda, kasta, beyinde, kemikte, tükürükte, terde, idrarda, tırnakta, dışkıda, saçta kısacası vücudun her yerinde) bulunur ve tüm hücrelerdeki DNA aynı özelliktedir. Yeryüzünde, tek yumurta ikizleri hariç DNA'sı tamamen birbirinin aynısı olan iki kişi bulunamaz. Bu önemli özellik, karşılaştırma yapıldığında o kişinin suç ile alakası olduğunu ya da olayla ilgisi olmadığını kanıtlayabilir. Ayrıca bir olay yerinden elde edilen deliller başka bir yerden elde edilen delillerle karşılaştırıldığında, her ikisinin aynı kişi olduğunu söylemek de mümkündür. Biyolojik deliller bu denli güvenilir olmalarının yanında her an bozulmaya veya kontaminasyona maruz kalabilmeleri nedeni ile doğru tekniklerle ve özenle çalışılması gereken delillerdir (Durmuş, K. 2003).

Olay yerinde bulunabilecek başlıca biyolojik deliller şunlardır:

- Kan ve kan lekeleri,
- Meni ve meni lekeleri,
- Dokular ve hücreler,
- Kemik, diş ve organ parçaları,
- Kıllar,
- Kepek ve deri döküntüleri,

- İdrar ve gaita,
- Tükürük ve tükürük lekeleri (Svensson, A. ve Wendel, O. 1955)

Biyolojik delillerin toplanmasında dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır:

- Her delilde ayrı eldiven kullanılmalıdır. Fiziksel temasta kontaminasyon, uygun pens kullanılarak, eldiven, bone ve özel giysiler giyilerek engellenebilir. Eldivenler her zaman giyilmeli ve sık sık değiştirilmelidir. Eğer eldivenler kontamine olursa (bulaşırsa) değiştirilmelidir.
- Deliller toplanırken aksırıp öksürmemelidir. Mutlaka maske takılmalıdır.
- Deliller toplanırken el ağza, burna götürülmemeli, hiçbir şey yiyip içilmemelidir.
- Deliller ayrı ayrı toplanmalıdır.
- Delilin nereden ve kimden alındığının kaydı tutulmalıdır.
- Mağdur ve sanığa ait örneklerin her seferinde birbiri ile teması önlenmelidir.
- Cinayet olaylarında maktulün defin işlemi gerçekleşmeden mukayese kan, kıl ya da doku örnekleri temin edilmelidir.
- Kişiye kan nakli yapılmış ise laboratuvarı bilgilendirilmeli ve hastaneden nakledilen kanın özellikleri temin edilmelidir.
- Her türlü delil için karşılaştırma örneği olarak sanık ya da mağdurdan kan, kıllı saç örneği ya da buccal swap (yanak içi sürüntü) alınıp laboratuvara gönderilmelidir.
- Makas, pens ve bıçak ağzı gibi kullanılan aletler, her zaman her bir örnek alındıktan sonra %5'lik H₂O₂ (ya da alkol) ile tamamen temizlenmelidir (Fisher, B.A.J. 2003, Schiro, G.).

Olay yerinde bulunabilecek kanın günümüz teknolojisi ile idantifikasyonu mümkündür. Bu nedenle olay yerinde bulunan kan, iyi bir araştırmacı için birçok Şey ifade etmektedir (Schiro, G.).

Cinsel saldırıya uğramış mağdurlar, her zaman hastanelerde muayene edilirler. Tabip veya sağlık mesleği mensubu bir kişi tarafından standart biyolojik svap (sürüntü) kiti ile vajinal, anal ve oral örnek alınarak laboratuvar incelemeleri için gönderilmelidir. Bunun yanı sıra mağdurun vücudunun diğer bölgeleri üzerinde de muayene yapılır. Boyun, omuzlar, üst kollar, sırt, kalçalar, uyluklar ve bacaklardaki ekimozlar, sıyrıklar, boyun, omuzlar ve göğüslerdeki ısıryklar, tırnak izleri not edilir. Isırık izlerinden de svap alınmalı, kurutulmalı ve laboratuvara gönderilmelidir (Yükseloğlu, E.H. 2005).

Karşılaşılan bazı olaylarda şahıs evin müştemilatını kullanmış olabilir ya da tuvalet ihtiyacını tuvalet dışında gidermektedir (Pena, M.S. 2000). Genellikle hırsızlık olaylarında karşılaşılan dışkı ve idrar örnekleri bakteriyel kontaminasyona çok müsait olduklarından en kısa süre içinde laboratuvara ulaştırılması gerekmektedir.

Delile temas eden ya da inceleyen her kimse güvenlik zincirinin bir halkasıdır ve kopmasından sorumludur. Güvenlik zincirinde aksama; materyalin değiştirilmiş, bozunmuş olma ihtimalini akla getirir ve delil olma niteliği ortadan kalkar. Bunun için delil teslim formlarının eksiksiz bir Şekilde doldurulması gerekmektedir. Yani delile her kim dokundu ise şahısların ismi kayıt altına alınmalıdır (Yükseloğlu, E.H. 2005).

Olay yerinden alınan biyolojik materyalden bir DNA profili elde edildikten sonra bu profilin şüpheli kişi ile uyuşup uyuşmadığının araştırılması için mağdurdan ve olayla ilgisi olduğu düşünülen şüpheliden örnek alınıp incelenmelidir. Dışlama durumunda; uyuşmayan iki DNA örneğinin, %100 olasılıkla aynı kişiden gelmediği kanaatine varılır. Dışlama görülmeyen durumlarda, olay yerinden elde edilen biyolojik örneğin kişiye ait olma olasılığının hesaplanması gerekir. Ancak herhangi bir genetik işaretleyicinin belli bir toplumda kullanım yararlılığının belirlenmesi ve bu işaretleyici ile ilgili olasılık hesaplamalarının yapılabilmesi için incelenen genetik işaretleyicinin o toplumda görülme sıklığının bilinmesi gerekmektedir. Bir toplumda polimorfik bir bölgedeki DNA dizisinin iki kromozomda farklı olma olasılığı ne kadar yüksek ise o bölge genetik çalışmalar için o kadar değerlidir. Bu amaçla suçun işlendiği bölgedeki toplumun genelini temsil eden güvenilir veri tabanlarına ihtiyaç duyulmaktadır (Yavuz, İ. 2003, Lee J. W. ve ark. 2001).

Son derece yüksek duyarlılık, ayırım gücü ve güvenilirlik gösteren DNA analizlerinin uygulamaya konması ile birlikte daha önce güvenilir teknikler olarak bilinen kan grup ve alt gruplarının tayini ile polimorfik enzim ve protein çalışmalarına son verildi. DNA incelemeleri çok az başlangıç materyali gerektirdiklerinden, olay yerinde bulunabilecek minimal düzeydeki örneklerden hareketle sonuca ulaşılabilir. Ayrıca DNA molekülü stabildir, kan hücreleri ve enzimler gibi bozunmaya eğilimli değildir ve teknik hata olmadığı sürece yanlış kişileştirme yapılmaz. Oysa şimdiye kadar kullanılan tekniklerde hata yapma ve yanlış yere suçlama çok olası idi. Bu nedenle ABD'nin New York kentinde 'Suçsuzluk projesi' adı altında cezası eski

teknikler kullanılarak kesinleşmiş, ancak suçsuz olduklarını iddia eden kişilerin biyolojik delillerinin DNA düzeyinde tekrar incelenmesi yoluna gidilmiş, yargıda yepyeni bir uygulama gerçekleşmiştir (Kalfoglu, E. ve Yükseloğlu, H. 2002). Söz konusu projede öncelikle tekrar değerlendirilecek örnek arandı ancak eski tekniklerin çok fazla materyal kullanmaları veya örneklerin imha edilmiş olmaları nedeni ile davaların %70'i incelenemedi. Son derece etkileyici olan gerçek ise geri kalan olguların %60'ının, suçlu olarak tespit edilmiş kişilerin lehine sonuçlanması olmuştur. Bu güne kadar ABD ve Kanada'da çok sayıda insanın suçsuzluğu kanıtlandı ve DNA incelemeleri aniden ortaya çıkan ve 'suçsuzluğun altın standardı' olarak etkili olan bir kara kutu olarak nitelendirildi (Kalfoglu, E. ve Yükseloğlu, H. 2002). Aynı uygulamanın diğer ülkelerde de başlatılabilmesi durumunda, geriye dönük çalışabilmesi için, biyolojik delillerin uygun koşullarda saklanması gerekmektedir.

DNA delillerinin adli alanda kullanılmaları, yanlış yere suçlanmış kişilerin suçsuzluklarının açığa çıkması veya suçun aydınlanmasındaki önemleri ile birlikte çeşitli teknik, pratik ve etik sorunların doğmasına da neden olmuşlardır. DNA delillerinin hukuka uygun olup olmadıkları her zaman gündeme gelmektedir. Dünya kamuoyunun oldukça yoğun bir biçimde ilgisini çeken O.J. Simpson davasında, her ne kadar pozitif bir DNA identifikasyonu gerçekleşmiş ise de, toplanan delillerin hukuka uygunlukları kesin olmadığı şüphesi bulunduğu jüri sanığı suçsuz bulmuştur (Kalfoglu, E. ve Yükseloğlu, H. 2002).

4. BİLİRKİŞİLİK

Suç teşkil eden bir fiilin soruşturması veya bir ceza davası sırasında; bazı hadiselerin, bir kısım delillerin aydınlanması için tahkikatı yapan savcının veya davaya bakan hakimin özel ve teknik bilgisi kafi gelmeyebilir. Bilhassa çağımızda ilim ve tekniğin gelişmesi, çeşitli mesleklerin doğmasına sebep olmuş ve bu mesleklerin öğrenilmesi de kişilerin o meslek dalı üzerinde uzun seneler çalışması ve ilim yapmasını icap ettirmiştir. İnsan hayatının kısalığı nazara alınırsa bir şahsın her şeyi, her ilmi öğrenemeyeceği gerçeği apaçıktır, o yüzden hukuki konuların dışında özel bilgiyi gerektiren konularda olayı aydınlatacak, olay hakkında bilgi verecek şahısların dinlenmesine ihtiyaç olmaktadır. Özel bilgiyi gerektiren bu konularda birtakım teknik bilgilerinden yararlanan kişiye bilirkişi adı verilir (Özdemir, H.E. 1985).

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre çözümü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde oy ve görüşü alınan kişiye bilirkişi denir (Yılmaz, Z. 2005). Bu uzmanın o konuyu yorumlayarak görüşünü ortaya koymak için yapmış olduğu işe de bilirkişilik denir. Ceza Muhakemesi Hukukunda bir konu veya değerlendirilmesi gereken bir delilin sağlıklı bir ispat aracı olup olmadığı veya içeriğinin ne olduğunun açıklanması için yasal olarak düzenlenen özel veya resmi bilirkişi kurumundan yararlanması yoluna gidilir (Bafra, J. 2005).

Bilirkişilikle ilgili hükümler Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72 ve 73. Maddelerinde belirtilmiştir (Yılmaz, Z. 2005).

4.1. Bilirkişiye Olan İhtiyaç

Çağımızda bilim ve teknoloji alanında kaydedilen hızlı ilerlemeler ve ulaşım olanaklarının çoğalması, insanlar arasındaki uyumsuzlukların artmasına ve çeşitlenmesine sebep olmuştur. Adaletin tecellisini sağlayacak yetkili organların; uyumsuzlukların çeşitlilik arz etmesi, özel ve teknik bilgi gerektirecek şekilde geniş bir saha oluşturmaları karşısında gerek ferdi gerekse kurum olarak uzmanlaşmış bilirkişilerden yardım talep etmeleri zorunlu hale gelmiştir (Bafra, J. 2005).

Yapılan bir binanın fenni şartlara uygun olup olmadığı, açılan bir yaranın kaç günde iyileşebileceği veya bir operatörün gerçekleştirmiş olduğu ameliyatta tıbbi kurallara uyup uymadığı gibi birbirleri ile ilgisi olmayan sonsuz çeşitlilik arz eden durumlarda hakimler, bu sahalarda uzman olan bilim, fen ve sanat görüşlerini almak zorundadırlar. Özel bilgi gerektiren konularda hakimin kişisel bilgisi bulunsa bile, hakim yargılama sırasında bunu ortaya koyamayacağından aleni tartışmaya konu yapılmak ve sanığın kendisini savunmasına olanak sağlamak için, bu konuların bilirkişiye incelettirilerek görüşüyle ilgili raporun alınması gerekecektir (Bafra, J. 2005).

Adli bilim uzmanlarının mahkemeye sunmuş oldukları raporlar, sanığın suçlu ya da suçsuz bulunmasına doğrudan etki edebileceğinden, kimi zaman incelemelerinde kullandıkları yöntemlerin ve bulguları değerlendirme ya da yorumlama prensiplerine ilişkin görüşlerini de bildirmeleri talep edilebilir. Dünyanın pek çok ülkesinde, sanık avukatlarının mahkemenin seçtiği bilirkişilerin niteliklerine karşı çıkması ve konu ile ilgili yeterli bilgi ve deneyime sahip olmadıklarının ileri sürülerek onları reddetmesi mümkündür. Gerek hakimlerin gerekse savcı ve avukatların; bilirkişilerin bilgi

düzeyini ve raporlarında yer alan bilgileri -ne kadar teknik ayrıntı içerirse içersin- mutlaka anlayabilecek, gerektiğinde eleştirisini yapabilecek şekilde bilgilendirilmeleri gerekir (Atasoy, S. 1998).

Adli bilim dallarında görev yapan bilirkişilerin verdiği raporlar, az sayıda istisnalar dışında, kişisel kanaatlere değil, bilimsel prensip ve yöntemlere dayanmalıdır. Buna rağmen bilirkişinin verdiği raporun yalnız kendi görüşlerini yansıttığı ve hiçbir zaman mahkemeyi bağlamayacağı da unutulmamalıdır. Bilirkişilerin verdiği raporlar, genellikle az ya da çok bir yanılma payı içerir. Çünkü bilirkişiler, bir yandan kendilerine verilen deliller, diğer yandan ellerindeki teknik olanaklar ve kendi bilgileri ile sınırlıdır. Adli bilimci, taraflardan birinin değil, gerçeğin avukatı olmalı, bulgularını çok sade ve açık bir biçimde ifade edebilmeli, olanakları yetersiz ise bunu belirtmekten kesinlikle kaçınmamalıdır (Atasoy, S. 1998).

İyi işleyen bir adalet sisteminde bilirkişi sayısındaki artışın desteklenmesi ve bilirkişi yetiştirilmesine önem verilmesi gerekir. Bilirkişilerin fazlalığı, bunlar arasında rekabet ortamı yaratır ve buna bağlı olarak mesleki bilgilerine kendini yenileme ve geliştirme gibi çok olumlu bir sonuç yaratır (Atasoy, S. 1998).

5. ADLİ OLAYLARIN SONUÇLANDIRILMASI

Suç ve suçluluk, her dönemde ve her toplumda önemli bir sosyal problem olarak karşılanmıştır. Bunların ispatlanması ve gerçek suçluların cezalandırılması tüm hukuk sistemlerinin istediği ve uyguladığı bir yöntem olmuştur. Her toplum, kendi yapısı içinde suça ve suçlulara yönelik bir takım önleyici tedbirler, yasalar, cezalar ve bunları uygulayacak olan birimler geliştirerek kendi adalet sistemlerini oluşturmuşlardır (Kaygısız, M. 2005).

Adli olaylarda, olayların aydınlatılması bir verimlilik ölçüsü olarak karşımıza çıkmaktadır. Olay aydınlatma oranı; aydınlatılmış olay sayısının polis tarafından bilinen olaylara göre yüzdesi aydınlatma oranını teşkil eder. İşlenen suçların türü olayın aydınlatılmasında etkin olmaktadır (Kaygısız, M. 2005).

5.1. Faili Meçhul

Mahkemelerde davaların uzaması ve çözümsüz hal almasının sebeplerinden birisi, olay yerindeki delillerin bulunamamasıdır. Sıklıkla tanık olduğumuz “delil yetersizliğinden beraatına, tahliyesine, bir sonraki duruşmaya...” vb. sözlerine meydan vermeden, adaletin yerini bulmasını, yeterli deliller elde ederek gerçekleştirmeye çalışmak polisin ve insanlığın temel görevi olmalıdır (Kaygısız, M. 2005).

Bir kısım faili meçhul olay ve cinayetlerin aydınlatılamadığı, suç faillerinin yakalanamadığı, öldürülenlerin kimliklerinin sağlıklı bir şekilde tespit edilmeden defnedildiği, bu olaylara ilişkin soruşturmaların yürütülmesinde kimi zaman gerekli

özenin gösterilmediği, bu surette suç, fail ya da faillerinin tespit edilemeden suçun zaman aşımına uğramasına sebebiyet verildiği görülebilmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne açılan bazı davalarda da soruşturmaların etkili ve yeterli yapılamamasından dolayı, ülkemiz tazminat ödemeye mahkûm edilebilmektedir. Bu nedenle Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nün 01.01.2006 tarihli Faili Meçhul Olay ve Cinayetler Hakkındaki Genelge'de soruşturmayı yapan birimlerin gereken dikkati ve özeni göstermesi istenilmekte ve konu çeşitli yaptırımlara bağlanmaktadır.

5.2. Faili Tespit

Suç, bir toplumun kurmuş olduğu hukuk düzenini ihlal eden davranış ve eylemlerdir. Ceza ise suç teşkil eden davranışlara karşı hukuk düzeninde öngörülen yaptırımdır. Toplumda huzur ve güvenliğin, birey özgürlüğünün sağlanması ve suçun önlenmesi için belirlenen politika ve yaptırımlar bütününe ise ceza adalet sistemi (CAS) denir. Araştırma, itham(iddia), müdafaa ve yargı fonksiyonları ceza adalet sisteminin işleyişinde dört ayrı yapı unsurunu oluştururlar (Nursal, N., 2004, Dönmezer, S. ve Yenisey, F., 1998).

Davası görülen adli bir olayın neticelendirilmesinde suçsuz olarak tespit edilen kişiler hakkında beraat kararı verilirken, suçluluğu ispatlanan kişiler Türk Ceza Kanunu'na göre cezalandırılır. Sistem içinde faillerin tespit edilmesi ve cezalandırılması; "faili tespit" kavramını getirmektedir.

III. GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışmanın materyalini 2004-2005 yıllarında İstanbul Kriminal Polis Laboratuvarı Biyolojik İnceleme Şube Müdürlüğü'ne intikal eden adli olaylar oluşturmaktadır. Bu adli olayların meydana geldiği iller, başta İstanbul olmak üzere Marmara bölgesi sınırları içerisinde yer alan Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Çanakkale, Balıkesir, Bilecik, Bursa, Düzce, Sakarya, Kocaeli ve Yalova'dır.

Laboratuvara yansıyan olguların büyük bir bölümünü kapsayan İstanbul ili kendi içerisinde de Adalar, Avcılar, Bağcılar, Bahçelievler, Bakırköy, Bayrampaşa, Beşiktaş, Beyoğlu, Büyükçekmece, Beykoz, Çatalca, Eminönü, Esenler, Eyüp, Fatih, Gaziosmanpaşa, Güngören, Kadıköy, Kâğıthane, Kartal, Küçükçekmece, Maltepe, Pendik, Sarıyer, Silivri, Sultanbeyli, Şile, Şişli, Tuzla, Ümraniye, Üsküdar ve Zeytinburnu olmak üzere 32 ilçeye bölünerek incelenmiştir.

2004 yılında 3464 dosya ve 2005 yılında 4600 dosya olmak üzere toplam 8064 dosya taranmıştır. Çalışma olay türü olarak öldürme (ateşli silahla, kesici aletle, darp ederek, diğer), yaralama ve hırsızlık olaylarını kapsadığı için 8064 olayın 6249'u incelenmiştir.

Bu dosyalar yıl (2004, 2005), olay yeri (43 bölge), olay türü (öldürme, yaralama, hırsızlık), ek olarak cinsel saldırının gerçekleşip gerçekleşmediği, biyolojik delilin (kan, tükürük, deri döküntüsü, kıl, doku, meni, kan+diğer) bulunup bulunmadığı ve

olayın sonuçlandırılıp sonuçlandırılmadığı (faili meçhul, faili tespit) şeklinde bir sınıflandırma yapılarak incelenmiştir.

Olay türü grubu içerisinde yer alan “diğer öldürme” bölümünde trafik kazası ya da iş kazası sonucu ölüm, uyuşturucu kullanma sebebiyle ölüm, intihar, tezkerede belirtilmeyen ölü bulunma ve düşme sonucu ölüm olguları incelenmiştir.

Biyolojik delil grubu içerisinde yer alan “kan+diğer” bölümünde aynı olguda, kan ile birlikte meni, tükürük, kıl vb. gibi diğer delil çeşitlerinin de incelendiği olaylar; son bölümde ise gönderilen biyolojik deliller üzerinde yapılan DNA analizlerinden cevap alınamamış olaylar ele alınmıştır.

İnceleme sonucunda elde edilen bulgular SPSS 10.0 (Statistical Package for Social Sciences) paket programı kullanılarak istatistiksel olarak değerlendirilmiş ve tablolar halinde sunulmuştur.

IV. BULGULAR

İstanbul Kriminal Polis Laboratuvarı Biyolojik İnceleme Şube Müdürlüğü'ne intikal eden 6249 dosya incelenmiş, elde edilen veriler SPSS 10.0 istatistik programı kullanılarak tablolar halinde sunulmuştur.

2004 ve 2005 yıllarında Marmara Bölgesi'nde meydana gelen ve Kriminal Polis Laboratuvarı'nda incelenen 6249 olayın yıllara ve olay yerlerine göre dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. 2004 ve 2005 yıllarında Marmara bölgesi illerinde meydana gelen olayların dağılımı.

OLAY YERİ	2004		2005		TOPLAM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
İstanbul	2367	%86,4	2956	%84,2	5323	%85,2
Bursa	134	%4,9	160	%4,6	294	%4,7
Kocaeli	110	%4	164	%4,7	274	%4,4
Sakarya	44	%1,6	95	%2,7	139	%2,2
Tekirdağ	19	%0,7	31	%0,9	50	%0,8
Yalova	10	%0,4	27	%0,8	37	%0,6
Çanakkale	23	%0,8	13	%0,4	36	%0,6
Düzce	10	%0,4	26	%0,7	36	%0,6

Kırklareli	13	%0,5	14	%0,4	27	%0,4
Edirne	8	%0,3	12	%0,3	20	%0,3
Balıkesir	-	-	13	%0,4	13	%0,2
TOPLAM	2738	%100	3511	%100	6249	%100

2004 ve 2005 yıllarında İstanbul'da meydana gelen ve Kriminal Polis

Laboratuvarı'nda incelenen 5323 olayın yıllara ve ilçelere göre dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. 2004 ve 2005 yıllarında İstanbul ilinde meydana gelen olayların ilçelere göre dağılımı.

OLAY YERİ	2004		2005		TOPLAM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
G.O.Paşa	180	%6,6	269	%7,7	449	%7,2
Büyükçekmece	135	%4,9	273	%7,8	408	%6,5
Kadıköy	136	%5	162	%4,6	298	%4,8
Beyoğlu	132	%4,8	140	%4	272	%4,4
Üsküdar	137	%5	122	%3,5	259	%4,2
Ümraniye	121	%4,4	137	%3,9	258	%4,1
Küçükçekmece	105	%3,8	141	%4	246	%3,9
Fatih	127	%4,6	118	%3,4	245	%3,9
Şişli	70	%2,6	153	%4,4	223	%3,6
Kağıthane	106	%3,9	110	%3,1	216	%3,5
Pendik	88	%3,2	116	%3,3	204	%3,3
Güngören	86	%3,1	107	%3	193	%3,1
Bağcılar	76	%2,8	95	%2,7	171	%2,7
Bahçelievler	81	%3	89	%2,5	170	%2,7
Eminönü	90	%3,3	72	%2,1	162	%2,6
Kartal	50	%1,8	111	%3,2	161	%2,6
Sarıyer	85	%3,1	71	%2	156	%2,5
Beşiktaş	81	%3	69	%2	150	%2,4
Maltepe	50	%1,8	98	%2,8	148	%2,4
Zeytinburnu	67	%2,4	75	%2,1	142	%2,3
Eyüp	61	%2,2	73	%2,1	134	%2,2
Esenler	69	%2,5	55	%1,6	124	%2

Bakırköy	52	%1,9	56	%1,6	108	%1,7
Bayrampaşa	42	%1,5	59	%1,7	101	%1,6
Avcılar	45	%1,6	55	%1,6	100	%1,6
Beykoz	38	%1,4	40	%1,1	78	%1,3
Sultanbeyli	22	%0,8	45	%1,3	67	%1,1
Silivri	17	%0,6	16	%0,5	33	%0,5
Tuzla	8	%0,3	16	%0,5	24	%0,4
Şile	6	%0,2	8	%0,2	14	%0,2
Çatalca	3	%0,1	4	%0,1	7	%0,1
Adalar	1	%0,0	-	-	1	%0,0
TOPLAM	2367	%86,4	2956	%84,2	5323	%85,2

Tablo 3'te 2004 ve 2005 yıllarında laboratuvara intikal eden olayların olay çeşidine göre frekans dağılımı görülmektedir.

Tablo 3. 2004 ve 2005 yıllarında incelenen olguların çeşidine göre dağılımı.

OLAY ÇEŞİDİ		2004		2005		TOPLAM			
		Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Toplam Frekans	Toplam Yüzde	Frekans	Yüzde
Öldürme	ateşli silahla	158	%5,8	268	%7,6	426	%6,8	1364	%21,8
	kesici aletle	204	%7,5	228	%6,5	432	%6,9		
	darpederek	21	%0,8	43	%1,2	64	%1		
	diğer	218	%8	224	%6,4	442	%7,1		
Yaralama		1100	%40,2	1095	%31,2			2195	%35,1
Hırsızlık		1037	%37,9	1653	%47,1			2690	%43,1
TOPLAM		2738	%100	3511	%100			6249	%100

2004 ve 2005 yıllarında meydana gelen ve laboratuvara yansıyan olaylarda incelenen biyolojik delillerin dağılımı Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. 2004 ve 2005 yıllarında incelenen olgulardaki biyolojik delillerin dağılımı.

BİYOLOJİK DELİL	2004		2005		TOPLAM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Kan	1856	%67,8	2054	%58,5	3910	%62,6
Tükürük	435	%15,9	679	%19,3	1114	%17,8
Biyolojik delil bulunamamıştır	246	%9	364	%10,4	610	%9,8
Kan+diğer	146	%5,3	235	%6,7	381	%6,1
Deri döküntüsü	28	%1	128	%3,6	156	%2,5
Meni	15	%0,5	23	%0,7	38	%0,6
Kıl	3	%0,1	23	%0,7	26	%0,4
Doku	9	%0,3	5	%0,1	14	%0,2
TOPLAM	2738	%100	3511	%100	6249	%100

2004 ve 2005 yıllarında meydana gelen ve laboratuvara yansıyan olaylarla birlikte gerçekleşen cinsel saldırıların dağılımı Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. 2004 ve 2005 yıllarında incelenen olgularla birlikte gerçekleşen cinsel saldırı suçunun dağılımı.

CİNSEL SALDIRI	2004		2005		TOPLAM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Yok	2714	%99,1	3485	%99,3	6199	%99,2
Var	24	%0,9	26	%0,7	50	%0,8
TOPLAM	2738	%100	3511	%100	6249	%100

2004 ve 2005 yıllarında meydana gelen olaylarla birlikte gerçekleşen cinsel saldırıların olguların çeşidine göre dağılımı Tablo 6 ve 7’de verilmiştir.

Tablo 6. 2004 yılında incelenen olguların çeşidine göre cinsel saldırı suçunun dağılımı.

OLAY ÇEŞİDİ		Cinsel saldırı var		Cinsel saldırı yok	
		Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Öldürme	ateşli silahla	-	-	158	%5,8
	kesici aletle	1	%4,2	203	%7,5
	darp ederek	-	-	21	%0,8
	diğer	1	%4,2	217	%8
Yaralama		9	%37,5	1091	%40,2
Hırsızlık		13	%54,2	1024	%37,7
TOPLAM		24	%100	2714	%100

Tablo 7. 2005 yılında incelenen olguların çeşidine göre cinsel saldırı suçunun dağılımı.

OLAY ÇEŞİDİ		Cinsel saldırı var		Cinsel saldırı yok	
		Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Öldürme	ateşli silahla	-	-	268	%7,7
	kesici aletle	-	-	228	%6,5
	darp ederek	-	-	43	%1,2
	diğer	-	-	224	%6,4
Yaralama		14	%53,8	1081	%31
Hırsızlık		12	%46,2	1641	%47,1
TOPLAM		26	%100	3485	%100

2004 ve 2005 yıllarında meydana gelen olayların sonuçlarına göre dağılımı Tablo 8'de görülmektedir.

Tablo 8. 2004 ve 2005 yıllarında incelenen olguların sonuçlarına göre dağılımı.

SONUÇ	2004		2005		TOPLAM	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Faili Meçhul	2273	%83	2975	%84,7	5248	%84
Faili Tespit	465	%17	536	%15,3	1001	%16

TOPLAM	2738	%100	3511	%100	6249	%100
--------	------	------	------	------	------	------

2004 ve 2005 yıllarında meydana gelen olgu çeşitlerinin sonuçlarına göre dağılımı

Tablo 9 ve 10'da verilmiştir. İki yılın toplam değerlendirmesi ise Tablo 11'de görülmektedir.

Tablo 9. 2004 yılında incelenen olguların çeşidine göre sonuçların dağılımı.

OLAY ÇEŞİDİ		FAİLİ MEÇHUL		FAİLİ TESPİT	
		Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Öldürme	ateşli silahla	134	%5,9	24	%5,2
	kesici aletle	117	%5,1	87	%18,7
	darp ederek	12	%0,5	9	%1,9
	diğer	197	%8,7	21	%4,5
Yaralama		940	%41,4	160	%34,4
Hırsızlık		873	%38,4	164	%35,3
TOPLAM		2273	%100	465	%100

Tablo 10. 2005 yılında incelenen olguların çeşidine göre sonuçların dağılımı.

OLAY ÇEŞİDİ		FAİLİ MEÇHUL		FAİLİ TESPİT	
		Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Öldürme	ateşli silahla	226	%7,6	42	%7,8
	kesici aletle	130	%4,4	98	%18,3
	darp ederek	31	%1	12	%2,2
	diğer	204	%6,9	20	%3,7
Yaralama		950	%31,9	145	%27,1
Hırsızlık		1434	%48,2	219	%40,9
TOPLAM		2975	%100	536	%100

Tablo 11. 2004 ve 2005 yıllarında incelenen toplam olguların çeşidine göre sonuçların dağılımı.

OLAY ÇEŞİDİ		FAİLİ MEÇHUL		FAİLİ TESPİT	
		Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Öldürme	ateşli silahla	360	%6,9	66	%6,6
	kesici aletle	247	%4,7	185	%18,5
	darp ederek	43	%0,8	21	%2,1
	Diğer	401	%7,6	41	%4,1
Yaralama		1890	%36	305	%30,5
Hırsızlık		2307	%44	383	%38,3

TOPLAM	5248	%100	1001	%100
--------	------	------	------	------

2004 ve 2005 yıllarında meydana gelen olgularda biyolojik delillerin olguların sonuçlandırılmasına katkısı Tablo 12’de görülmektedir.

Öldürme olgularının sonuçlarının illere göre 2004 yılındaki dağılımı Tablo 13’te; 2005 yılındaki dağılımı Tablo 14’te incelenmiştir. Öldürme olgularının sonuçlarının İstanbul’daki ilçelere göre 2004 yılındaki dağılımı Tablo 15’te; 2005 yılındaki dağılımı Tablo 16’da verilmiştir.

2004 ve 2005 yıllarında incelenen yaralama olgularının sonuçlarının illere göre dağılımı Tablo 17’de, İstanbul’daki ilçelere göre dağılımı Tablo 18’de görülmektedir.

2004 ve 2005 yıllarında incelenen hırsızlık olgularının sonuçlarının illere göre dağılımı Tablo 19’da, İstanbul’daki ilçelere göre dağılımı Tablo 20’de incelenmiştir.

Tablo 12. 2004 ve 2005 yıllarında incelenen olgularda biyolojik delillerin çeşidine göre sonuçların dağılımı.

BİYOLOJİK DELİL	2004				2005				TOPLAM			
	Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
kan	1495	%80,5	361	%19,5	1697	%82,6	357	%17,4	3192	%81,6	718	%18,4
tükürük	369	%84,8	66	%15,2	581	%85,6	98	%14,4	950	%85,3	164	%14,7
Kan ve diğer biyolojik delil birlikte	126	%86,3	20	%13,7	189	%80,4	46	%19,6	315	%82,7	66	%17,3
deri döküntüsü	19	%67,9	9	%32,1	113	%88,3	15	%11,7	132	%84,6	24	%15,4
meni	8	%53,3	7	%46,7	9	%39,1	14	%60,9	17	%44,7	21	%55,3
kıl	2	%66,7	1	%33,3	18	%78,3	5	%21,7	20	%76,9	6	%23,1
doku	8	%88,9	1	%11,1	4	%80	1	%20	12	%85,7	2	%14,3
Sonuç almamamı ştır	246	%100	-	-	364	%100	-	-	610	%100	-	-
TOPLAM	2273	%83	465	%17	2975	%84,7	536	%15,3	5248	%84	1001	%16

Tablo 13. 2004 yılında incelenen öldürme olgularının sonuçlarının illere göre dağılımı.

İLLER	ATEŞLİ SİLAHLA ÖLDÜRME				KESİCİ ALETLERLE ÖLDÜRME				DARP EDEREK ÖLDÜRME				DİĞER				TOPLAM			
	Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit	
	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%
İstanbul	117	%84,8	21	%15,2	95	%56,9	72	%43,1	10	%55,6	8	%44,4	182	%91,5	17	%8,5	404	%77,4	118	%22,6
Bursa	3	%75	1	%24	11	%57,9	8	%42,1	2	%100	-	-	7	%87,5	1	%12,5	23	%69,7	10	%30,3
Kocaeli	4	%100	-	-	9	%69,2	4	%30,8	-	-	1	%100	5	%71,4	2	%28,6	18	%72	7	%28
Kırklareli	-	-	1	%100	1	%50	1	%50	-	-	-	-	1	%50	1	%50	2	%40	3	%60
Tekirdağ	3	%100	-	-	1	%50	1	%50	-	-	-	-	1	%100	-	-	5	%83,3	1	%16,7
Düzce	2	%100	-	-	-	-	1	%100	-	-	-	-	-	-	-	-	2	%66,7	1	%33,3
Yalova	-	-	1	%100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	%100
Edirne	1	%100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	%100	-	-	2	%100	-	-
Çanakkale	1	%100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	%100	-	-
Balıkesir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sakarya	3	%100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	%100	-	-
TOPLAM	134	%84,8	24	%15,2	117	%57,4	87	%42,6	12	%57,1	9	%42,9	197	%90,4	21	%9,6	460	%76,5	141	%23,5

Tablo 14. 2005 yılında incelenen öldürme olgularının sonuçlarının illere göre dağılımı.

İLLER	ATEŞLİ SİLAHLA ÖLDÜRME				KESİCİ ALETLE ÖLDÜRME				DARP EDEREK ÖLDÜRME				DİĞER				TOPLAM			
	Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit	
	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%	Fre.	%
İstanbul	186	%86,1	30	%13,9	108	%58,7	76	%41,3	23	%71,9	9	%28,1	176	%91,7	16	%8,3	493	%79	131	%21
Bursa	14	%93,3	1	%6,7	10	%50	10	%50	4	%80	1	%20	7	%87,5	1	%12,5	35	%72,9	13	%27,1
Kocaeli	10	%66,7	5	%33,3	3	%37,5	5	%62,5	-	-	-	-	11	%84,6	2	%15,4	24	%66,7	12	%33,3
Tekirdağ	-	-	3	%100	2	%66,7	1	%33,3	-	-	-	-	3	%100	-	-	5	%55,6	4	%44,4
Sakarya	11	%84,6	2	%15,4	2	%50	2	%50	2	%100	-	-	3	%100	-	-	18	%81,8	4	%18,2
Çanakkale	2	%100	-	-	-	-	-	-	-	-	2	%100	-	-	-	-	2	%50	2	%50
Balıkesir	2	%100	-	-	1	%33,3	2	%66,7	1	%100	-	-	-	-	-	-	4	%66,7	2	%33,3
Yalova	-	-	-	-	1	%50	1	%50	1	%100	-	-	1	%50	1	%50	3	%60	2	%40
Düzce	1	%50	1	%50	2	%100	-	-	-	-	-	-	2	%100	-	-	5	%83,3	1	%16,7
Edirne	1	%100	-	-	1	%100	-	-	-	-	-	-	1	%100	-	-	3	%100	-	-
Kırklareli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	226	%84,3	42	%15,7	130	%57,3	97	%42,7	31	%72,1	12	%27,9	204	%91,1	20	%8,9	592	%77,6	171	22,4

Tuzla	-	-	-	-	1	%100	-	-	-	-	-	-	2	%100	-	-	3	%100	-	-
TOPLAM	186	%86,1	30	%13,9	108	%58,7	76	%41,3	23	%11,9	9	%28,1	176	%91,7	16	%8,3	493	%79	131	%21

Tablo 17. 2004 ve 2005 yıllarında incelenen yaralama olgularının sonuçlarının illere göre dağılımı.

İLLER	2004				2005				TOPLAM			
	Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
İstanbul	885	%86,2	142	%13,8	887	%87,4	128	%12,6	1772	%86,8	270	%13,2
Bursa	43	%86	7	%14	27	%73	10	%27	70	%80,5	17	%19,5
Çanakkale	2	%33,3	4	%66,7	2	%100	-	-	4	%50	4	%50
Sakarya	2	%50	2	%50	10	%83,3	2	%16,7	12	%75	4	%25
Kocaeli	4	%80	1	%20	16	%88,9	2	%11,1	20	%87	3	%13
Yalova	-	-	1	%100	-	-	2	%100	-	-	3	%100
Tekirdağ	1	%50	1	%50	1	%100	-	-	2	%66,7	1	%33,3
Kırklareli	2	%66,7	1	%33,3	2	%100	-	-	4	%80	1	%20
Balıkesir	-	-	-	-	1	%50	1	%50	1	%50	1	%50
Düzce	-	-	1	%100	4	%100	-	-	4	%80	1	%20
Edirne	1	%100	-	-	-	-	-	-	1	%100	-	-
TOPLAM	940	%85,5	160	%14,5	950	%86,8	145	%13,2	1890	%86,1	305	%13,9

Çatalca	2	%100	-	-	1	%100	-	-	3	%100	-	-
Silivri	3	%100	-	-	-	-	-	-	3	%100	-	-
TOPLAM	885	%86,2	142	%13,8	887	%87,4	128	%12,6	1772	%86,8	270	%13,2

Tablo 19. 2004 ve 2005 yıllarında incelenen hırsızlık olgularının sonuçlarının illere göre dağılımı.

İLLER	2004				2005				TOPLAM			
	Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit		Faili Meçhul		Faili Tespit	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
İstanbul	693	%84,7	125	%15,3	1155	%87,7	162	%12,3	1848	%86,6	287	%13,4
Bursa	39	%76,5	12	%23,5	47	%62,7	28	%37,3	86	%68,3	40	%31,7
Sakarya	28	%75,7	9	%24,3	51	%83,6	10	%16,4	79	%80,6	19	%19,4
Kocaeli	74	%92,5	6	%7,5	102	%92,7	8	%7,3	176	%92,6	14	%7,4
Tekirdağ	9	%81,8	2	%18,2	18	%85,7	3	%14,3	27	%84,4	5	%15,6
Kırklareli	3	%60	2	%40	9	%75	3	%25	12	%70,6	5	%29,4
Çanakkale	12	%75	4	%25	6	%85,7	1	%14,3	18	%78,3	5	%21,7
Yalova	5	%62,5	3	%37,5	19	%95	1	%5	24	%85,7	4	%14,3
Düzce	6	%100	-	-	13	%81,3	3	%18,8	19	%86,4	3	%13,6
Edirne	4	%80	1	%20	9	%100	-	-	13	%92,9	1	%7,1
Balıkesir	-	-	-	-	5	%100	-	-	5	%100	-	-
TOPLAM	873	%84,2	164	%15,8	1434	%86,8	219	%13,2	2307	%85,8	383	%14,2

Çatalca	-	-	-	-	1	%100	-	-	1	%100	-	-
Şile	1	%100	-	-	7	%100	-	-	8	%100	-	-
TOPLAM	693	%84,7	125	%15,3	1155	%87,7	162	%12,3	1848	%86,6	287	%13,4

V. TARTIŞMA VE SONUÇ

Deliller; olayla ilgili, olayın belirtisi olan, olayı anlamaya ve çözmeye yarayacak yegâne emare ve bulgulardır. Çağdaş ceza yargılama sisteminde suçun ispatı, her türlü delil vasıtası ile yapılmaktadır. Çağımızda hukukun adil bir şekilde gerçekleşmesi için bilimsel yöntemlerin kullanılmasının gerekliliği kaçınılmazdır. Hukuk sistemimizde hâkimler, dava dosyasındaki deliller ışığında nihai kararlarını vermektedir. Bu nedenle, mahkemelerin verdikleri kararların isabeti açısından delillerin güvenilirliğinin büyük önemi vardır. Teknik birimlerden gelen bilgilerin mahkeme kararları üzerindeki olumlu etkileri her geçen gün artmaktadır. Batı ülkelerinde, suçların %72-73'ü laboratuvar verileriyle aydınlatılmaktadır. Teknik incelemeler ve adli olaylarla ilgili deliller, olay ile ilgili belli hipotezleri geliştirerek mahkemelere yardımcı olmakta ve hukuki hataları engellemektedirler (Kaygısız, M. 2005; Ribaux, O. ve ark. 1999). Özellikle son yüzyıl içerisinde bilim dünyasında gerçekleşen ilerlemeler sonucu eldeki delillerden şüpheliyi tespit etmede büyük başarılar elde edilmektedir. Yalnız burada göz ardı edilmemesi gereken en önemli nokta, delillerin belli standartlara uygun şekilde toplanma prosedürleridir (Pridemore, W.A. 2003).

Bu çalışmada, 2004–2005 yıllarında İstanbul Kriminal Polis Laboratuvarı Biyolojik İnceleme Şube Müdürlüğü'ne intikal eden başta İstanbul olmak üzere Marmara bölgesinde bulunan illerde meydana gelen hırsızlık, öldürme ve yaralama olaylarında gönderilen delillerin incelenmesi neticesinde düzenlenen bilirkişi raporlarının, adli olayların sonuçlandırılmasındaki katkısını belirlemek amaçlanmıştır. Elde edilen veriler istatistiksel olarak iki yıla göre karşılaştırmalı analiz edilmiş, olayların sıklıkla meydana geldiği bölgelere ve oluş şekillerine göre sınıflandırılmış, ne tür biyolojik delillerin gönderildiği ve kaç olayın failinin meçhul veya tespit olduğu belirlenmiştir.

Çalışma verilerine genel olarak bakıldığında, İstanbul Kriminal Polis Laboratuvarı Biyolojik İnceleme Şube Müdürlüğü'ne gönderilen olguların, 2004 yılında 2738 iken 2005 yılında 3511'e yükseldiği görülür. Bu yükselme, işlenen suçların artmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 1'e göre, hem 2004 hem de 2005 yıllarında en fazla olayın gerçekleştiği il İstanbul (%86,4; %84,2), en az olayın gerçekleştiği il ise Edirne (%0,3; %0,3) olarak belirlenmiştir. 2004 yılında Balıkesir ilinden hiçbir olgu laboratuvara intikal etmemiştir. Bunun sebebi, delillerin incelenmek üzere kimi zaman Ankara Kriminal Polis Laboratuvarı'na, kimi zaman da Jandarma Kriminal Laboratuvarı'na gönderilmesi olabilir. Ayrıca her olayda biyolojik delil toplanmamış olabilmektedir. Bazı olaylarda biyolojik incelemeden ziyade kimyasal, balistik, grafoloji ya da iz inceleme yönünden delillerin değerlendirilmesi gerekmektedir. İki yıl birlikte değerlendirildiğinde, yine en fazla olgunun İstanbul'dan (%85,2) geldiği görülür. Bu

durum nüfus sayısının yüksek olması ve laboratuvarın bu şehirde bulunması ile açıklanabilir. En az olgu ise Balıkesir'den (%0,2) gelmiştir.

Tablo 2'ye göre, 2004 yılında meydana gelen ve laboratuvara yansıyan olgularda 180 olayla Gaziosmanpaşa ilçesi birinci sıradadır. En az olayın yansıdığı bölge, 1 olayla Adalar ilçesidir. 2005 yılı incelendiğinde Büyükçekmece ilçesi 273 olayla ilk sırada bulunurken, en az olayın yansıdığı bölge, 4 olay sayısı ile Çatalca ilçesidir. Adalar ilçesinden ise 2005 yılı içerisinde hiçbir olay laboratuvara intikal etmemiştir. İki yılın toplamına bakıldığında Gaziosmanpaşa ilçesi (449) ilk sırada iken, Adalar ilçesi (1) son sıradadır.

Tablo 3'e göre, 2004 yılında yaralama olayları (1100) ilk sırada yer alırken, son sırada öldürme olayları (601) bulunmaktadır. Öldürme olayları içinde ise diğer grubu (218) en fazla iken darp ederek öldürme olayı (21) en az görülmektedir. 2005 yılına bakıldığında hırsızlık olaylarında (1653) bir artış görülmekte ve hemen hemen laboratuvarda incelenen olguların yarısını (%47,1) oluşturmaktadır. Yine en az olgunun yansıdığı olay türü öldürme (763) olayıdır. Bunun içinde ateşli silahla öldürme (268) ilk sırada iken, darp ederek öldürme (43) son sırada gelmektedir. İki yıl birlikte değerlendirildiğinde, en fazla hırsızlık olayları (2690), en az öldürme olayları (1364) öldürme olaylarında ise en fazla diğer (442), en az darp ederek öldürme (64) görülmektedir.

Tablo 4'e göre, 2004 yılında en çok çalışılan biyolojik delil 1856 olayla kan örneği olup, çalışılan tüm biyolojik delillerin %67,8'ini oluşturmaktadır. En az olay sayısı, kıl örneklerinin (3) çalışıldığı ve %0,1'e tekabül eden gruptur. İncelenen olayların

%9'unda biyolojik delil bulunamamıştır. 2005 yılı açısından değerlendirildiğinde; incelenen 3511 olayda biyolojik delillerden kan, yine %58,5 ile birinci sırayı almaktadır. Son sırada ise %0,1 ile doku örnekleri bulunmaktadır. Gönderilen delillerin %10,4'ünde biyolojik delile rastlanılamamıştır. İki yılın toplamına bakıldığında, incelenen olayların %62,6'sında kan örneği ilk sırada toplanan biyolojik delil iken, doku örnekleri %0,2 ile en az toplanan biyolojik delillerdir.

Tablo 5'e göre incelenen olgular (ateşli silahla öldürme, kesici aletle öldürme, darp ederek öldürme, diğer öldürme, yaralama ve hırsızlık olayları) ile birlikte meydana geldiği bildirilen cinsel saldırı olaylarının oranı; 2004 yılında %0,9, 2005 yılında ise %0,7'dir. İki yıl birlikte değerlendirildiğinde olguların %0,8'inde, diğer olay türleriyle birlikte cinsel saldırı olgusu da gerçekleşmiştir.

Tablo 6'ya göre; 2004 yılındaki olgularla birlikte gerçekleşen cinsel saldırı olayları incelendiğinde, gerçekleşen 24 olayın 13'ünü içeren hırsızlık olayları %54,2 ile ilk sıradadır. Bir diğer ifade ile en fazla cinsel saldırı olayı, hırsızlık olguları ile birlikte gerçekleşmiştir. Bunu %37,5 ile yaralama olguları takip ederken, en az cinsel saldırı (%8,4) öldürme olaylarında tespit edilmiştir.

Tablo 7'ye göre; 2005 yılında diğer olaylar ile birlikte toplam 26 cinsel saldırı olayı gerçekleşmiştir. Meydana gelen bu olayların %53,8'i yaralama, %46,2'si ise hırsızlık olgularını içermektedir. 2005 yılında öldürme olguları ile beraber herhangi bir cinsel saldırı olayı gerçekleşmemiştir.

Tablo 8'e göre; 2004 yılında meydana gelen ve laboratuvarında incelenen 2738 olayın %17'sinin faili tespit edilmiş, %83'ü ise faili meçhul kalmıştır. 2005 yılında ise faili tespit edilen olgular %15,3 iken, faili meçhul %84,7'dir. İki yılın toplamına bakıldığında, incelenen olayların %16'sının faili tespit edilmiş, %84'ü ise faili meçhul kalmıştır.

Tablo 9'da görüldüğü gibi; 2004 yılında incelenen olay türlerinden hırsızlık olaylarındaki tespit oranı %35,3 ile en yüksek seviyede iken, en düşük oran %1,9 ile darp ederek öldürmedir. Faili meçhul olaylarda ise yaralama %41,4 ile birinci iken, son sırayı %0,5 ile yine darp ederek öldürme oluşturmaktadır. Tablo 10'da 2005 yılı verileri değerlendirildiğinde hırsızlıkta faili tespit oranı %40,9 ile en yüksek değerde iken, %2,2 ile darp ederek öldürme olayları en düşük değerdedir. Faili tespit olduğu gibi faili meçhul olaylarda da hırsızlık %48,2 ile ilk sırada, darp ederek öldürme de %1,0 ile son sıradadır. İki yıl birbiriyle karşılaştırıldığında, faili meçhul öldürme olgularında az da olsa bir azalma görülürken, faili tespit öldürme olgularında bir artış söz konusudur (%30,3'ten %32'ye). Bu durum; ilerleyen zaman ile birlikte olay yeri inceleme personeline verilen eğitimlerin bir sonucu olarak da görülebilir. Böylece daha doğru bir olay yeri inceleme yapılmış, doğru toplanan deliller, ileri tekniklerle analiz edilebilmiş ve olgular sonuçlandırılabilmiştir.

Yaralama açısından bir değerlendirme yapılırsa, hem faili meçhul hem de faili tespitlerin azaldığı görülür. Bu durum gerçekleşen yaralama olgularının azalmasından kaynaklanmış olabilir. Hırsızlık olgularında ise hem faili meçhuller hem de faili tespitler 2004'e göre önemli derecede artış göstermiştir. Faili meçhul olayların artışı suç oranındaki yükselme, faili tespit olayların artışı ise olay yeri

inceleme personelinin eğitimi ve bu eğitim neticesinde olayı çözümlenecek delillerin toplanması ile açıklanabilir.

Tablo 11'e göre; Öldürme olaylarında faili tespit oranı faili meçhulden fazla iken; hem yaralama hem de hırsızlık olgularında durum tam tersi şeklindedir. Ancak olgular toplam olarak sayısal verilerle değerlendirildiğinde faili meçhul olguların, faili tespitlerden yaklaşık beş kat daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 12'ye göre; 2004 yılındaki incelenen faili tespit olaylarda biyolojik delillerden kan örneği 361 olay sayısı ile ilk sıradadır. Birer olay sayısı ile kıl ve doku örnekleri son sırada bulunmaktadır. Faili meçhul olaylarda ise yine kan örneği 1495 olay sayısı ile ilk sırada, son sırada ise iki olayla kıl örneği bulunmaktadır. Bu durum en çok toplanan biyolojik delilin kan olduğunu göstermektedir. 246 olayda incelenen delillerden sonuç alınamamıştır. 2005 yılını inceleyecek olursak failinin tespitiyle olayların sonuçlanmasını sağlayan biyolojik delil 357 olay sayısı ile kan örneği ilk sırada iken bir olay sayısı ile doku örneği son sırada bulunmaktadır. Faili meçhul olaylarda 1697 olay sayısı ile kan yine ilk sırada, 4 olay sayısı ile doku örneği son sıradadır. 364 olay da ise deliller üzerinde yapılan DNA analizlerinden sonuç alınamamıştır. 2005 yılında da en çok toplanan delil türü kan örneğidir. İki yıl birlikte değerlendirildiğinde hem faili tespit hem de faili meçhul olaylarda kan örneği ilk sırada, doku örnekleri ise son sıradadır. Genel olarak bakıldığında meni örnekleri en yüksek faili tespit yüzdesine sahiptir.

Tablo 13'e göre; 2004 yılında meydana gelen öldürme olgularında en fazla faili tespit edilen il İstanbul (118), en az tespit edilen il ise Tekirdağ (1), Düzce (1) ve Yalova (1) olarak belirlenmiştir. 2004 yılında meydana gelen ve en fazla faili meçhul olarak kalan öldürme olguları, İstanbul (404) ilinden, en az faili meçhul kalan olgu ise Çanakkale (1) ilinden gelmiştir. Toplam öldürme olgularından faili tespit edilenler %23,5; faili meçhul kalanlar ise %76,5'tir. Burada illerdeki olguların sonuçlandırılmasındaki toplam başarının olay sayısı ile bağlantılı olduğu göz ardı edilmemelidir.

Tablo 14'e göre; 2005 yılında meydana gelen öldürme olgularında en fazla faili tespit edilen il İstanbul (131), en az tespit edilen il ise Düzce (1) olarak belirlenmiştir. 2005 yılında meydana gelen ve en fazla faili meçhul olarak kalan öldürme olguları, İstanbul (493) ilinden, en az faili meçhul kalan olgular ise Çanakkale (2) ilinden gelmiştir. Toplam öldürme olgularından faili tespit edilenler %22,4; faili meçhul kalanlar ise %77,6'dır.

Tablo 15'e göre; 2004 yılında İstanbul'da meydana gelen öldürme olgularında faili tespit edilen en fazla olgu Küçükçekmece (13), en az olgu ise Bakırköy (1), Beşiktaş (1), Beykoz (1), Güngören (1) ve Silivri (1) ilçeleri olarak belirlenmiştir. 2004 yılında meydana gelen ve en fazla faili meçhul olarak kalan öldürme olguları, Gaziosmanpaşa (29) ilçesinden, en az faili meçhul kalan olgular ise Adalar (1), Çatalca (1) ve Tuzla (1) ilçelerden gelmiştir. Toplam öldürme olgularından faili tespit edilenler %22,6; faili meçhul kalanlar ise %77,4'tür.

Tablo 16'ya göre; 2005 yılında İstanbul'da meydana gelen öldürme olgularında en fazla faili tespit edilen ilçe Kadıköy (11), en az tespit edilen ilçeler ise Güngören (1) ve Ümraniye (1) olarak belirlenmiştir. 2005 yılında meydana gelen ve en fazla faili meçhul olarak kalan öldürme olguları, Gaziosmanpaşa (46) ilçesinden, en az faili meçhul kalan olgular ise Beykoz (2), Çatalca (2) ilçelerden gelmiştir. Toplam öldürme olgularından faili tespit edilenler %21; faili meçhul kalanlar ise %79'dur.

Tablo 17'ye göre; 2004 yılında meydana gelen yaralama olgularında en fazla faili tespit edilen il İstanbul (142), en az tespit edilen il ise Tekirdağ, Kırklareli, Düzce, Kocaeli, Yalova (1) olarak belirlenmiştir. 2004 yılında meydana gelen ve en fazla faili meçhul olarak kalan yaralama olguları, İstanbul (885) ilinden, en az faili meçhul kalan olgu ise Edirne (1) ve Tekirdağ (1) illerinden gelmiştir. 2004 yılındaki toplam yaralama olgularından faili tespit edilenler %14,5; faili meçhul kalanlar ise %85,5'dir. 2005 yılında meydana gelen yaralama olgularında en fazla faili tespit edilen il İstanbul (128), en az tespit edilen il ise Balıkesir (1) olarak belirlenmiştir. 2005 yılında meydana gelen ve en fazla faili meçhul olarak kalan yaralama olguları, İstanbul (887) ilinden, en az faili meçhul kalan olgu ise Tekirdağ (1) ve Balıkesir (1) illerinden gelmiştir. 2005 yılındaki toplam yaralama olgularından faili tespit edilenler %13,2; faili meçhul kalanlar ise %86,8'dir. Toplamda yaralama olgularından %13,9'u faili tespit iken, %86,1'i faili meçhuldür.

Tablo 18'e göre; 2004 yılında İstanbul'da meydana gelen yaralama olgularında en fazla faili tespit edilen ilçe Beyoğlu (16), en az tespit edilen ilçeler ise Büyükçekmece, Beykoz, Sarıyer, Şile ve Tuzla (1) olarak belirlenmiştir. 2004 yılında meydana gelen ve en fazla faili meçhul olarak kalan yaralama olguları,

Gaziosmanpaşa (76) ilçesinden, en az faili meçhul kalan olgu ise Çatalca (2) ilçesinden gelmiştir. 2004 yılındaki toplam yaralama olgularından faili tespit edilenler %13,8; faili meçhul kalanlar ise %86,2'dir. 2005 yılında meydana gelen yaralama olgularında en fazla faili tespit edilen ilçe Gaziosmanpaşa (11), en az tespit edilen ilçeler ise Bakırköy, Bayrampaşa, Beşiktaş, Esenler ve Sarıyer (1) olarak belirlenmiştir. 2005 yılında meydana gelen ve en fazla faili meçhul olarak kalan yaralama olguları, Gaziosmanpaşa (81) ilçesinden, en az faili meçhul kalan olgular ise Çatalca (1) ve Şile (1) ilçelerinden gelmiştir. 2005 yılındaki toplam yaralama olgularından faili tespit edilenler %12,6; faili meçhul kalanlar ise %87,4'tür. İki yıl birlikte değerlendirildiğinde yaralama olgularında %13,2 faili tespit var iken, %86,8 faili meçhul vardır.

Tablo 19'a göre; 2004 yılında meydana gelen hırsızlık olgularında en fazla faili tespit edilen il İstanbul (125), en az tespit edilen il ise Edirne (1) olarak belirlenmiştir. 2004 yılında meydana gelen ve en fazla faili meçhul olarak kalan hırsızlık olguları, İstanbul (693) ilinden, en az faili meçhul kalan olgular ise Kırklareli (3) ilinden gelmiştir. 2004 yılındaki toplam hırsızlık olgularından faili tespit edilenler %15,8; faili meçhul kalanlar ise %84,2'dir. 2005 yıllarında meydana gelen hırsızlık olgularında en fazla faili tespit edilen il İstanbul (162), en az tespit edilen iller ise Çanakkale ve Yalova (1) olarak belirlenmiştir. 2005 yılında meydana gelen ve en fazla faili meçhul olarak kalan hırsızlık olguları, İstanbul (1155) ilinden, en az faili meçhul kalan olgular ise Balıkesir (5) ilinden gelmiştir. 2005 yılındaki toplam hırsızlık olgularından faili tespit edilenler %13,2; faili meçhul kalanlar ise

%86,8'dir. İki yıl birlikte değerlendirildiğinde %14,2 faili tespite karşılık %85,8 faili meçhul hırsızlık suçları görülür.

Tablo 20'ye göre; 2004 yılında İstanbul'da meydana gelen hırsızlık olgularında en fazla faili tespit edilen ilçe Gaziosmanpaşa (13), en az tespit edilen ilçeler ise Beykoz, Maltepe ve Silivri (1) olarak belirlenmiştir. 2004 yılında meydana gelen ve en fazla faili meçhul olarak kalan hırsızlık olguları, Büyükçekmece (90) ilçesinden, en az faili meçhul kalan olgu ise Sultanbeyli ve Şile (1) ilçelerinden gelmiştir. 2004 yılındaki toplam hırsızlık olgularından faili tespit edilenler %15,3; faili meçhul kalanlar ise %84,7'dir. 2005 yılında meydana gelen hırsızlık olgularında en fazla faili tespit edilen ilçe Gaziosmanpaşa (19), en az tespit edilen ilçeler ise Bayrampaşa, Beykoz ve Tuzla (1) olarak belirlenmiştir. 2005 yılında meydana gelen ve en fazla faili meçhul olarak kalan hırsızlık olguları, Büyükçekmece (221) ilçesinden, en az faili meçhul kalan olgu ise Çatalca (1) ilçesinden gelmiştir. 2005 yılındaki toplam hırsızlık olgularından faili tespit edilenler %12,3; faili meçhul kalanlar ise %87,7'dir. İki yıl birlikte değerlendirildiğinde %13,4 faili tespite karşılık %86,6 faili meçhul görülür.

2004 ve 2005 yıllarında Marmara bölgesindeki iller ve İstanbul'un ilçeleri birlikte değerlendirildiğinde, toplam 43 il ve ilçede meydana gelen tüm olaylarda; 449 olay ile Gaziosmanpaşa ilçesi birinci sıradadır. En az olay sayısı 1 olay ile Adalar ilçesinden laboratuvara intikal etmiştir. 43 il ve ilçe arasından Bilecik ilinden hiçbir olay laboratuvara gelmemiştir.

2004 ve 2005 yıllarında Marmara bölgesindeki iller ve İstanbul'un ilçeleri birlikte değerlendirildiğinde, toplam 43 il ve ilçede meydana gelen tüm olayların sonuçların il ve ilçelere göre dağılımında; Kırklareli ilinin %33,3 ile en yüksek faili tespit yüzdesine sahip olduğu görülür. Adalar ve Çatalca ilçelerinden laboratuvara intikal olaylarda ise hiçbirinin faili tespit edilememiştir.

Laboratuvara intikal eden tüm olayların %16'sının faili tespit, %84 gibi büyük bir oranının ise faili meçhul olduğu görülmektedir. İlk bakışta bunun çok kötü bir tablo olduğu gerçektir ama oranların bu şekilde çıkmasının çeşitli nedenleri olduğunu göz önünde bulundurmak gerekir.

Tüm alanlarda olduğu gibi adli bilimler alanında da eğitim çok önemlidir. Bu alanda çalışan kişilerden sadece uzman bir grubun değil polis memurlarının tamamının eğitilmiş olması gerekir. Zira olay yerine ilk ulaşan her zaman olay yeri inceleme birimi görevlileri değildir. Bu görev, herhangi bir polis memurunun var olduğu, olaya en yakın ilk ekibe aittir. Olay yeri inceleme ekibinin geldiği ana kadar olay yerinin korunmasından itibaren her türlü sorumluluk, görev ve yetki ilk ekiptedir. Bu sebeple ilk ekipte yer alabilecek tüm polis memurlarının konu ile ilgili bilgi edinmesi sağlanmalıdır. Böylece olayın çözümünde büyük katkısı olan muhtemel delil kayıpları önlenir. Bunun yanında, aynı şekilde olay yeri inceleme birim amirinin eğitilmiş olması da yeterli değildir. Zira ekip amirleri çoğu zaman her olay yerine gidememekte, olay yeri incelemesi ve yönetimi olay yeri inceleme birimi çalışanlarına kalabilmektedir. Bu birimde çalışan polis memurlarının da düzenli eğitilmesi gerekir. Böylece olay yerinde delil aranması, bulunan delilin doğru

toplanması, doğru korunması ve laboratuvara ulaştırılması aşamalarında hata yapılması önlenecek; olayların çözümüne katkı sağlayan delillerden en yüksek oranda fayda sağlanacaktır. Ayrıca incelemeyi yapacak laboratuvarında çalışan personelinde eğitim alması ile delillerin doğru analizi ve değerlendirilmesi gerçekleşecektir. Hatta cumhuriyet savcılarını ve hâkimlerin de aynı derece eğitim almaları gerekir. Bilirkişi raporlarının açık, net, anlaşılır ve kesin olmasının yanında; hâkim/savcılarının dikkat etmeleri gereken önemli ayrıntılar içerdiği; özellikle bu noktaların hâkim/savcılar tarafından doğru anlaşılabilmesi ve yorumlanabilmesi için onların belirli konularda eğitim almış olması gerektiği göz ardı edilmemelidir. Zira anlaşılır, açık ve net olan doğru hazırlanmış ve sunulmuş bir bilirkişi raporu bile, yargı sırasında yeteri kadar değerlendirilemeyebilir ve mahkemede yanlış yorumlara yol açabilir.

Olay yeri incelenmesi sonucunda elde edilen deliller; suçun kim veya kimler tarafından, nerede, ne zaman, hangi amaç veya amaçlarla, nasıl ve kime karşı işlendiğini açıkça ortaya koyan ispat araçlarıdır. Olay yerindeki her delil bir bulgudur; ama her bulgu bir delil değildir. Bu yüzden olay yeri inceleme ekibinde çalışan uzman personel, olayı çok iyi değerlendirmeli ve yeniden canlandırmalıdır (Ribaux, O. ve ark. 2006). Sadece delil toplamış olmak için olay yerinde gördüğü her şeyi toplayıp laboratuvara göndermemelidir. Özellikle yaralama olgularında yaralı şahsın yanından ya da kafatası bölgesinin arkasından kan lekesi transfer edip yaralı şahsın kan numunesi ile mukayese edilmesinin istenmesi, faili meçhul yüzdesini arttırmaktadır. Silahla öldürme veya yaralama olaylarında mağdur ya da maktulün kıyafetleri üzerinde biyolojik incelemeden ziyade atış mesafesi tayini daha çok önem

kazanmaktadır. Cumhuriyet Savcısı olaya çok iyi hakim olup hangi delilden ne tür analiz istediğini açıkça belirtmelidir.

Laboratuvara gönderilen delillerin delil niteliği kazanabilmesi için mağdur ya da maktülün kan veya tükürük numunesinin de gönderilmesi gerekmektedir. Ancak bu şekilde olay yerinde bulunan kişiler saptanabilir. Son yıllarda sayısı azalmakla beraber, mukayese örneği gönderilmeyen birçok olay vardır. DNA analizlerinin çok pahalı olduğu düşünülürse, laboratuvara olay yeri delillerini inceletip mukayese numune göndermemek doğru bir yöntem değildir. Ayrıca bu durum aşırı iş yükü ve zaman kaybına neden olmaktadır.

2004 ve 2005 yıllarında incelenen 6249 olaydan 610 olayda gönderilen deliller üzerinde yapılan DNA analizlerinden cevap alınmamış olup, olayların faili meçhul kalmasına sebep olmuştur. Bunun nedenlerini sıralamak gerekirse; delilin bulunduğu ortamın koşulları nedeniyle DNA degrade olmuş ya da laboratuvar çalışanı DNA elde edebilmek için uygun izolasyon yöntemi uygulamamış olabilir. Bu sebeple laboratuvarın ISO/IEC 17025 ve ISO/IEC 17020 standardı şartlarını taşıması gerekir. Burada şunu önemle belirtmek gerekir ki; kriminal laboratuvarlar olayı çözmezler, sadece konusunda uzman ve yetenekli kişiler sonuç elde edebilme şansını artırırlar. Usulüne uygun olarak gönderilmeyen delillerden, laboratuvarlar ileri derecede gelişmiş cihaz ve teknik donanıma sahip olsalar da, sonuç alabilmek mümkün olamamaktadır. Örneğin; deliller kurutulmadan ya da plastik zarflar içerisine paketlenip gönderildiği takdirde olumsuz bir netice elde etmek doğaldır.

Her geçen yıl, diğer olay turleriyle beraber hırsızlık olgu sayısı ve dolayısıyla bu suçtan mağdur olmuş vatandaş sayısı da artmaktadır. Çoğunlukla failler yakalanamamakta, olaylar faili meçhul kalmakta bu da bazı kişileri suç işlemeye teşvik etmektedir. Durumun özümü, kanunlarla düzenlenmiş ulusal DNA veri tabanının kurulması olabilir. Böylece suçu işleyenlerin yakalanması kolaylaşacak, suçun faili tespit sayısı artacak, suç önleme konusunda önemli bir adım atılmış olacaktır.

DNA veri tabanı, adli bir olayla ilgili olarak elde edilen ve kaynağı belirlenememiş olan örneklerin kime ait olduğunu saptamayı amaçlayan bir bilgisayar deposudur. Ulusal DNA veri tabanı polis için hayati bir bilgi kaynağıdır. Suçlunun daha hızlı tespit edilmesini ve daha erken tutuklanmasını sağlar. Bu bilgi kaynağı kesinlik barındırır ve geçerliliği sarsılmazdır. Özellikle failleri tarafından sürekli yinelenen ve adeta meslek haline getirilmiş evden hırsızlık, ya da ikamet harici soygun, araba hırsızlığı gibi olayların sonuca bağlanmasında, DNA çok etkilidir. Tecavüz, öldürme gibi ağır suç failleri ve şiddet içeren diğer suçların failleri, çoğu kez daha sonraki zamanlarda daha hafif suçlardan yakalanmaları ve DNA örneklerin alınması sayesinde, bu şiddet içeren suçların failleri olarak tespit edilirler ve yakalanırlar (Koca, D. 2006).

Suç ve suçlularla mücadelede gelişen teknolojik imkânlardan faydalanma gerekliliği çağımızda vazgeçilmez bir olgu haline gelmiştir. Suç sonrası failler tarafından olay yerinde bırakılan maddi deliller artık suçların çözümünde çok büyük rol oynamaya

başlamış, mahkeme önünde teknoloji dünyasının da yardımıyla reddedilmesi zor gerçekler olarak kabul görmeye başlamıştır.

VI. ÖZET

Adli olaylarda olay yeri inceleme personeli tarafından toplanan deliller, kriminal laboratuvarın ilgili bölümüne gönderilerek bilimsel yöntemlerle incelenir.

Düzenlenen bilirkişi raporları mahkemelere gönderilerek hakimlere bilimsel değerlendirmeler sunar ve adli olayların sonuçlandırılmasına katkıda bulunur.

Bu çalışmada, Marmara bölgesi sınırları içerisinde yer alan İstanbul, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Çanakkale, Balıkesir, Bilecik, Bursa, Düzce, Sakarya, Kocaeli, Yalova'da meydana gelen ve laboratuvara intikal eden, 2004 yılında 2738 olay ve 2005 yılında 3511 olay olmak üzere toplam 6249 olay incelenmiştir.

Elde edilen verilere göre; 2004 ve 2005 yıllarında en fazla olayın gerçekleştiği il İstanbul, en az olayın gerçekleştiği il ise Edirne'dir. 2004 yılında İstanbul genelinde Gaziosmanpaşa ilçesi ilk sırada (180) iken son sırada Adalar ilçesi (1) bulunmaktadır. 2005 yılına bakıldığında en fazla olayın gerçekleştiği ilçe Büyükçekmece (273), en az olayın gerçekleştiği ilçe ise Çatalca'dır(4). Olay türü olarak ele alındığında 2004 yılında en fazla yaralama olayı, 2005 yılında ise en fazla hırsızlık olayı gerçekleşmiştir. Her iki yılda da en az öldürme olay türü görülmüştür. 2004 ve 2005 yıllarında kan, en fazla incelenen biyolojik örnek iken en az incelenen örnek 2004 yılında kıl, 2005 yılında ise doku örneği olduğu saptanmıştır. 2004 yılında diğer olgularla beraber gerçekleşen cinsel saldırı olay sayısı 24, 2005 yılında ise 26 olarak saptanmıştır. İki yıl beraber incelendiğinde olayların % 16'sı faili tespit iken % 84'ü faili meçhuldür. Kırklareli ili %33,3 ile en yüksek faili tespit yüzdesine sahip iken Adalar ve Çatalca ilçelerinden laboratuvara intikal eden olaylarda hiçbirinin faili tespit edilememiştir.

VII. SUMMARY

Crime scene investigation is the beginning point for the successful use of physical evidence by the forensic laboratory and the criminal investigator. The physical evidence collected by the crime scene investigation personnel are transferred to the related department of the criminal laboratory in order to analyze using the scientific methods. After this process the expert witness reports are sent to the court as one of the most significant parameters affecting the trial. In this study totally 6249 cases committed in the Marmara region (İstanbul, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Çanakkale, Balıkesir, Bilecik, Bursa, Düzce, Sakarya, Kocaeli and Yalova) in 2004 and 2005 and transferred to İstanbul Police Criminal Laboratory were analyzed. After the evaluation of the data, İstanbul appeared to be the city where the most of the crimes were committed while Edirne had the lowest criminality level. Most of the crimes were committed in Gaziosmanpaşa (180) in 2004 and in Büyükçekmece (273) in 2005. Adalar (2004) and Çatalca (2005) showed the lowest number of the crimes committed, 1 and 4 respectively. Analyzing the types of the crimes, in 2004 the wounding and in 2005 the burglary were the ones committed mostly. Of the totally committed crimes in this period the homicide hold the lowest percentage. The most evaluated biological evidence was the blood samples. The hair was the less to be analyzed in 2004 and the tissues in 2005. The sexual assaults realized together with other types of crime were 24 in 2004 and 26 in 2005. The perpetrators of only the 16% of the cases analyzed were identified. Kırklareli had the greatest identification percentage (%33.3) while all the cases from Adalar and Çatalca were left as unidentified perpetrators.

VIII. KAYNAKLAR

Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nün 01.01.2006 tarihli Faili Meçhul Olay ve Cinayetler Hakkındaki Genelgesi.

Atasoy, S. (1998) Kriminalistik Ders Notları, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.

Badem, U. (2004) Olay Yeri Koruma İnceleme ve Bilgi Toplama Yöntemleri, s.11-12, Evren Yayıncılık A.Ş., Ankara.

Bafra, J. (2004) Kişisel Görüşme, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.

Bayer, M. (2003) Olay Yeri İnceleme, s.1-2, Songür Yayıncılık-Eğitim Hizmetleri Ticaret, Ankara.

Büyüköztürk, Ş. (2003) Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı, 3. Baskı, pegem A Yayıncılık T.C.Ltd.Şti., Ankara.

Centel, N., Zafer, H., Çakmut, Ö. (2006) Türk Ceza Hukukuna Giriş, 4. Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul.

Çetin, G.(2004) Kişisel Görüşme, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.

Dönmezer, S. (1994) Kriminoloji, 8. Baskı, s.48, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul.

Dönmezer, S., Yenisey, F. (1998) Ceza Adalet Sisteminde Jandarma ve Polisin Rolü ve Etkinliği, Polis Bilimleri Dergisi, cilt1(1), s.1-33, Ankara.

Durmuş, K., (2003) Olay Yeri İncelemesinde ve Örnek Alımında Delilin Devamlılığının Sağlanması, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.

Emniyet Genel Müdürlüğü 2004-2005 yıllarında Türkiye Geneli Polis Sorumluluk Bölgesinde Meydana Gelen Mala ve Şahsa Karşı İşlenen Asayiş Olaylarının Dağılımı.

Emniyet Genel Müdürlüğü Kriminal Polis Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı (2006) İlk Ekibin Görev ve Sorumlulukları, 1. Baskı, s.8, Yiğit Ofset, Ankara.

Fisher, B.A.J. (2003) Techniques of Crime Scene Investigation, 7th edition, CRC Press LLC, Florida.

Henderson, J. P. (2002) The use of DNA statistics in criminal trials, Forensic Science International, 128: 183-186.

Henry, C.L., Howard, A.H. (2000) Physical Evidence in Forensic Science, pp.3-15, Lawyers&Judges Publishing Co. Inc., Tucson.

Inman, K., Rudin, N. (2001) Principles and Practice of Criminalistics The Profession of Forensic Science, pp.105-108, CRC Press LLC, Florida.

James, H.S., Nordby, J.J. (2003) Forensic science:An introduction to scientific and investigative techniques, pp.115-134, CRC Press, Florida.

Kalfoğlu, E.A., Yükseloğlu, H. (2002) İnsan genomu, suç ve suçun önlenmesi, DEU Tıp Fakültesi Dergisi, 71-81.

Kalfoğlu, E.A. (2004) Kişisel Görüşme, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.

Kaygısız, M., Arslan, T.A., Baykal, A., Bayer, M. (2002) Olay Yeri İnceleme Hizmet İçi Eğitim Kaynak Kitabı, s.7-10, Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi, Ankara.

Kaygısız, M., Sever, H., Tetik, E. (2005) Suç-Suçlu-Kurban Ar(k)asındaki İzler, 1. Baskı, s.19-20, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Kaygısız, M. (2005) Adli Bilimler, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş., Ankara.

Koca, D. (2006) Cinsel Dokunulmazlığa Karşı İşlenen Suçların Aydınlatılmasında DNA Delillerinin Önemi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.

Lee, J. W., Lee, H. S., Park, M., Hweng, J. J. (2001) Evaluation of DNA match probability in criminal case, Forensic Science International, 116: 139-148.

NIJ (2000), Crime Scene Investigation: A Guide for law enforcement, (<http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/178280.pdf>, erişim tarihi: 19.05.2007)

Nursal, N. (2004) Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Hizmet İçi Eğitim Ders Notları, Ankara.

Özdemir, E. (1985) Ceza Davaları ile Trafik Kazalarında Keşif ve Bilirkişilik, 2. Baskı, s.33, Binbirdirek Matbaacılık Sanayi A.Ş., İstanbul.

Pena, M.S. (2000) Practical Criminal Investigation, 5th edition, pp.253-258, Wadsworth/Thomson Learning Inc., Belmont CA.

Polat, O. (2004) Kriminoloji ve Kriminalistik Üzerine Notlar, s.31-37, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Pridemore, W. A. (2003) Measuring homicide in Russia: a comparison of estimates from the crime and vital statistics reporting systems, *Forensic Science & Medicine*, 57: 1343-1354.

Ribaux, O., Margot, P. (1999) Inference structures for crime analysis and intelligence: the example of burglary using forensic science data, *Forensic Science International*, 100: 193-210.

Ribaux, O., Walsh, S. J., Margot, P. (2006) The contribution of forensic science to crime analysis and investigation: Forensic intelligence, *Forensic Science International*, 156: 171-181.

Saferstein, R. (2004) *Criminalistics: An introduction to forensic science*, 8th edition, pp.34-50, Pearson Prentice Hall, New Jersey.

Schiro, G., *Collection and Preservation of Blood Evidence from Crime Scenes*, Erişim: [<http://www.crime-scene-investigator.net/blood.html>]. Erişim Tarihi: 26.12.2006

Schiro, G., *Collection and Preservation of Evidence*, Erişim: [<http://www.crime-scene-investigator.net/evidenc3.html>]. Erişim Tarihi: 26.12.2006

Sever, H. (2006) Olay Yeri İnceleme Hizmetlerine Post-Modern Yaklaşımlar, *Emniyet Genel M¼d¼rl¼ę¼ Polis Dergisi*, s.32-41.

Svensson, A., Wendel, O. (1955) Crime Detection Modern Methods of Criminal Investigation, 1th edition, pp.80-103, Elsevier Publishing Company, Amsterdam.

SweetHaven Publishing Services, (2006), Crime Scene Investigation, (<http://www.free-ed.net/sweethaven/CrimeJustice/CSI/>, erişim tarihi: 03.05.2007)

Tezcan, D., Erdem, M.R., Önok, R.M. (2007) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununa Göre Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş., Ankara.

Williams, Robin, (2004), “The management of crime scene examination in relation to the investigation of burglary and vehicle crime”, (<http://www.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs04/rdsolr2404.pdf>, erişim tarihi: 03.05.2007)

Yavuz, İ. (2003) Türk Populasyonunda 15 Farklı Dörtlü Tekrarlanan Dizi Lokusunun (STR) Allel Frekans Dağılımının Araştırılması, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Yılmaz, Z. (2005) Yeni Anayasa TCK-CMK İnfaz Kanunu, 19. Baskı, Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş., Ankara.

Yücel, M.T., Hırsızlık, Erişim: [www.kriminoloji.com/hırsızlık.htm]. Erişim Tarihi: 10.05.2007

Yükseloğlu, E.H. (2005) Kişisel Görüşme, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.

X. ÖZGEÇMİŞ

1980 yılında Akhisar'da doğdum. İlk öğrenimimi Cumhuriyet İlkokulunda, orta öğrenimimi Atatürk Ortaokulu'nda ve lise öğrenimimi Akhisar Lisesi'nde tamamladım. 2001 yılında Hacettepe Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümünden mezun oldum. 2001 yılından bu yana İstanbul Kriminal Polis Laboratuvarı Biyolojik İnceleme Şube Müdürlüğü'nde Biyolog olarak görev yapmaktayım. 2004-2005 güz döneminde İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Fen Bilimleri Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrenimime başladım ve halen çalışmalarımı sürdürmekteyim.